

Z OBSAHU ČÍSLA

Současnost Plicní kliniky FN HK

Simulační centrum LF HK

Vzpomínka na 17. listopad

Vzpomínka na profesora Fingerlanda

Základní a Mateřská škola při FN HK

Díky podpoře Královéhradeckého kraje byly zdárně uskutečněny projekty: Z pohádky do pohádky, Nemocniční zajíček, Žijeme bez rizika, Etická výchova ve škole při nemocnici a projekt Polytechnické vzdělávání. S podporou statutárního města Hradec Králové byly úspěšně provedeny projektové dny: Jaro 2019, Čarodějnické rejdní, Halloweenké rejdní ve Fakultní nemocnici HK.

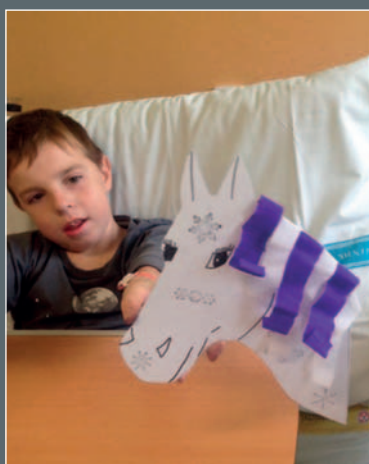
Zimní výzdoba

Drakiáda

Projektové tvoření

Martinské tvoření

Halloween

Vánoční přání

◀ Foto na přední straně: Listopad 1989 v Hradci Králové, foto Jan Tišer

Foto na zadní straně: Velké mechové jezírko na Rejvízu, říjen 2019, foto V. Maisnar ▶

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek.

Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D., MBA, editorka: Bc. Iveta Juranová. Adresa redakce: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz.
Redakční rada: Ing. V. Bartošová, PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr. M. Červinka, CSc., Mgr. M. Formánek, Mgr. L. Jarešová, Ing. E. Kvapilová, prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr. h. c., doc. MUDr. J. Páral, Ph.D., prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D., Bc. J. Sochor, Ing. Vladimíra Svobodová, prof. MUDr. I. Šteiner, CSc., PhDr. J. Štěpán, Ph.D., Mgr. D. Vaňková, M. Všetečka, doc. MUDr. P. Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF UK HK jako čtvrtletník v Nakladatelství ATD Dvůr Králové n. Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245)

Ročník XXIX (2019), č. 4 • Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s.r.o., Nové Město nad Metují • MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci Králové na adrese <https://www.lfhk.cuni.cz/e-SCAN/>; archiv časopisu je zveřejněn na webových stránkách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz> v kapitole O fakultní nemocnici a <http://lfhk.cuni.cz> v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elektronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word. Doprovodný obrazový materiál nevkládějte do textu, ale posílejte samostatně. Kontaktní adresy: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz

OBSAH

Základní a mateřská škola při FN HK	2
Slovo ředitele	4
Slavnostní rozsvícení vánočního stromu před Neurologickou klinikou	4
Třicet let svobody	5
Slovo děkana	5

AKTUALITY

Současnost Plicní kliniky FN Hradec Králové	6
Hráči FC Hradec Králové potěšili mikulášskou nadílkou dětské pacienty ve FN HK	9
Noví vedoucí pracovníci	10
Simulační centrum Lékařské fakulty v Hradci Králové	11

VĚDA A VÝZKUM

Konference XXIII. Szaműv den	13
8. ročník Video-semináře Urologické kliniky FN Hradec Králové	14
Odborné akce	14
XXV. královéhradecké ošetřovatelské dny	15
XVII. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení	16

INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI

Vzpomínka na 17. listopad	17
Vzpomínka na profesora Fingerlanda	21
Aktuality z Ministerstva zdravotnictví	22
Humor léčí	22
Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové (4)	23
Fakultní nemocnice Hradec Králové hledá další dobrovolníky na pomoc pacientům	25
Jej jsem na Erasmus – ale proč?	26
Filharmonie Hradec Králové	28
Dvojí výročí Františka Ulricha, otce moderního Hradce Králové (II. část)	30

IN MEMORIAM

Prof. MUDr. Rudolf Malec, CSc. (1924–2019)	33
Zemřel Míla Šupík	34
Propagační reklamní plakát Lázně Poděbrady	34

EDITORIAL

Vážení čtenáři Scanu, poslední letošní číslo Scanu, které jste právě otevřeli, uzavírá jeho 29. ročník, to znamená, že příští rok bude Scan slavít své 30. výročí. Nicméně obsah tohoto čísla je, jak je možné poznat již z jeho titulní strany, výrazně ovlivněn jiným 30. výročím. Před 30 lety se událo něco, čemu z nás pamětníků asi věřil málokdo, a to pokojné předání moci formou tzv. „sametové“ v České republice resp. „něžné“ revoluce na Slovensku. Při pohledu zpět ale musím konstatovat, že všechno tenkrát mohlo, resp. asi mělo proběhnout trochu jinak. Bohužel zatím nedošlo a již v mnoha případech už ani nemůže dojít k vypořádání se s hlavními představiteli minulého režimu, který obyvatele Československa dlouhodobě perzekvoval. Současná generace nechápe, proč před rokem 1989 nebylo prakticky možné cestovat do zahraničí, natož tam studovat nebo pracovat, a jen obtížně lze něco takového vysvětlit. Těžko se totiž paradoxy té doby objasňují a argumentují, když za ni nebyl nikdo potrestán. Proto se také v současné společnosti na tuto dobu často vzpomíná, jako na něco, co mělo své výhody, například rovnostářství v pracovním ocenění a tím i osobním vlastnictví. Minulá doba se tak nadále odráží v době současné a my můžeme jen zpětně litovat, že jsme té velké změny, ke které došlo, nevyužili k opětovnému získání kreditu zdravotnických a školských pracovníků cestou získání jejich spravedlivého ocenění. Stále dokola totiž slyšíme argumenty o vysokých průměrných platech, kdy se zcela záměrně „zapomíná“, že polovinu z nich tvoří odměny za práci přesčas. Naše naděje, které jsme s předáním moci tehdy spojovali, se zatím tedy bohužel naplnily jen částečně, a nám nezbývá než věřit, že se časem situace dále zlepší, což bude zřejmě trvat ještě mnoho dalších let. Naštěstí jsme se té alespoň částečné změny, která se zatím asi nejvíc projevila v otevření státních hranic, dožili, na rozdíl od mnohých našich předchůdců.

V aktuálním čísle Scanu samozřejmě najdete všechny jeho pravidelné rubriky. Z klinických pracovišť dokončujeme představení Plicní kliniky. Řada dalších příspěvků se pojí s oslavami již zmíněného 30. výročí sametové revoluce. Na několik příspěvků z odborných akcí navazuje další díl seriálu o zdravotnickém vzdělávání. Vzpomínáme také na významné hradecké představitelky – prof. Fingerlanda, JUDr. Ulricha i nedávno zemřelého prof. Malce.

Na závěr bych chtěl všem čtenářům Scanu za celou redakci popřát příjemné prožití vánočních svátků a úspěšný vstup do budoucího roku.

prof. Vladimír Maisnar

Milé kolegyně, milí kolegové, před několika týdny jsme si připomínali 30. výročí „listopadových událostí“, správněji snad počátku procesu návratu naší země do demokratického světa. Proběhlo mnoho vzpomínkových akcí, setkání, happeningů, večírků a jiných oslav. Pokud jste měli možnost se zúčastnit vzpomínkové akce na naší Lékařské fakultě, budete jistě souhlasit, že patřila mezi nejuspěšnější – důstojná, přátelská a lidská. Podrobnosti nepochybně najdete jinde. Vzpomínali i aktivní účastníci. Považuji za nezbytné zmínit, že i mnoho pracovníků Fakultní nemocnice bylo mezi „hnačími motory“ a aktivními hybateli celé doby. Bylo jich mnoho a s omluvou všem ostatním chci připomenout (a měl jsem připomenout i na fakultním setkání) alespoň docenta Leoše Hegera, profesora Jiřího Kvasničku – a ještě jednou se omlouvám, všem ostatním nejmenovaným.

Měli bychom si to vše asi připomínat častěji. Při hlubším zamýšlení u mne převládá několik pocitů. Pocit štěstí, že se naše společnost vymanila z totalitního režimu a že my a jistě i naše děti mohou žít bez obav z kádrové diskriminace, bez takzvaného třídního boje či nebezpečí gulagů, pracovních táborů a PTP.

Pocit úlevy, že můžeme i na veřejnosti říkat to, co doma, že nemusíme deformovat duše našich dětí příkazy „to ale nesmíš říkat ve škole“ a podobnými, a že můžeme říkat pravdu.

Převládá však pocit odpovědnosti. Tu však mnozí nechtějí přijmout a pak u nich převládá pocit, že to „před listopadem“ bylo lepší. Ale svoboda je s odpovědností spojená a nelze je oddělit. Tak mi promiňte toto krátké zamýšlení a filosofickou úvahu.

Když se vrátíme ke zdravotnictví a provozu nemocnice, tak i zde chci zdůraznit pocit zodpovědnosti a potřebu tu zodpovědnost přijmout. S tím ale začíná být v českém zdravotnictví problém. Především mnozí mladší lékaři často nechtějí převzít zodpovědnost za odborné rozhodnutí, mnohdy nejsou spokojeni s tím, že by se jim i během atestační přípravy mohly (a měly) rozšiřovat kompetence – a s nimi spojená zodpovědnost. Týká se to ale i sester – tady spíše na celorepublikové úrovni. Nikdo nepochybuje, že kompetence sester se musí zvýšit – mají pro to vzdělání a kvalifikaci – musí s tím ale nést i odpovědnost. Jistě tomu tak bude, u lékařů i sester, i když obavy z odpovědnosti jsou pochopitelné – stízností přibývá, přibývá i žalob.

Je to ale poslední letošní číslo SCANu a nechci mluvit o problémech. Naopak chci opětovně zdůraznit, že se nám v nemocnici daří. Děláme výbornou medicínu, získali jsme ocenění jako nejlepší fakultní nemocnice z hlediska finančního zdraví (a přitom patříme mezi špičky i z hlediska příjmů lékařů i sester). Moc Vám za Vaše úsilí a Vaši práci děkuji. Děláte ji skvěle.

Přeji Vám krásné a požehnané Vánoce. Připomeňte si při nich vše krásné, co jste v tomto roce prožili. Připomeňte si setkání s dobrými lidmi. Připomeňte si komu a jak jste mohli pomoci a pomohli, a hlavně poděkujte všem, kteří pomohli Vám. Připomeňte si pracovní úspěchy, připomeňte si rodinné štěstí a budme za vše vděční.

Přeji Vám všem, abyste byli s tím, co se Vám letos podařilo, spokojeni, a aby příští rok byl pro Vás všechny ještě úspěšnější.

S úctou k vám všem,

Vladimír Palička

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu před Neurologickou klinikou

Třicet let svobody

Ve čtvrtek 14. listopadu se na Lékařské fakultě konal večer věnovaný výročí listopadových událostí 1989. Úvod patřil studentům LF HK, kteří připravili malý koncert. Pozvání na besedu přijali hosté Martin Mejstřík a Jan Potměšil, přímí účastníci pražských listopadových událostí. Celý večer uzavřel koncert skupiny Spirituál kvintet.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,
při pohledu na kalendář se ani nechce věřit, že je za námi další rok. Další rok, ve kterém, bohužel, v médiích, a mnohdy i mezi námi, opět dominovaly pesimistické zprávy. Ze světa i z domova, ze všech životních oblastí tak, jak je už asi naším národním zvykem.

Další rok, ve kterém jsme také až příliš často slyšovali, že se prohlubuje krize ve zdravotnictví. Že díky nedostatečnému a nesystémovému financování, stejně jako nekompetentnímu řízení, je zdravotní péče v naší zemi v troskách. A díky nízkým platům a nekvalitnímu a chaotickému specializačnímu vzdělávání stále více lékařů odchází do ciziny. Dokonce i ve školství se prohlubuje krize. Především v tom vysokém. Že díky vládou vynucenému nárůstu počtu studentů teď budou medicínu studovat jenom horší a horší studenti. A vyhlídky do budoucna? Tak ty jsou prý pro naši zemi katastrofální.

Já takový pesimismus nesdílím. Jistě, ne všechno je optimální, ne všechno je dokonalé, ne všechno funguje tak, jak by mělo. Řada věcí se musí ve zdravotnictví i ve školství změnit, zlepšit. O katastrofě a fatální krizi bych však určitě nemluvil.

Ano, přijali jsme letos, po vládní výzvě, ke studiu všeobecného lékařství do prvního ročníku o 15 % studentů více. Není to jednoduchý úkol, ale je zvládnutelný. Vládní výzva, můžeme říci první skutečně systémový krok k nápravě, byla totiž doprovázena i významnou finanční podporou. Díky ní jsme učitelům přidali na mzdách a na odměnách. Dovybavili jsme pracoviště moderními výukovými pomůckami, audiovizuální technikou, výukovými programy a podpořili nové vyučovací postupy a metody. Zavedli jsme nové speciální předměty, a tak můžeme ještě lépe připravovat naše absolventy do praxe.

Věřím, že budeme schopni nejen kvalitně vyučovat a předávat naše zkušenosti, ale že budeme postupně schopni zlepšit postavení našich učitelů na pracovištích i ve společnosti, a tak zvýšit prestiž tohoto povolání. A zvýšit tak i chuť lékařů zapojit se do výuky. Finanční ohodnocení vysokoškolských učitelů, především ve srovnání s platy v klinické praxi, degradovalo tuto profesi. Motivace k zapojení do výuky je mizivá, atmosféra mezi lékaři na pracovištích často negativní. O výuku našich studentů medicíny prostě není zájem. Její postavení na klinikách, i mezi jednotlivými lékaři, tak většinou patří až mezi poslední úkoly, které je nutno řešit.

To všechno se musí změnit a já pevně věřím, že paradoxně právě úkol k navýšení počtu studentů, doprovázený finanční podporou slíbenou i pro další roky, nám v tom výrazně pomůže. A tak se zase stane výuka medicíny a příprava nové generace lékařů respektovanou součástí každodenní práce.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, přeji Vám všem poklidný advent, plný rozjímání a milých vzpomínek, stejně jako krásné a požehnané svátky vánoční, plné radosti a lásky. Do celého příštího roku 2020 Vám pak přeji především pevné zdraví, osobní pohodu a trvalý optimismus.

Jiří Mandák

Současnost Plicní kliniky FN Hradec Králové

Plicní pavilon budova č. 14 (2011)

Úvodem faktického popisu současnosti Plicní kliniky je třeba uvést, že onemocnění dolních dýchacích cest, plic, mediastina, hrudního koše a pleury představují ze zdravotního i sociálního hlediska extrémně vážný globální problém. Postižení plic při chronické obstrukční plicní nemoci (CHOPN), plicním karcinomu a pneumonii je zodpovědné za podstatnou část morbiditu a všechna **tato tři onemocnění patří k prvním deseti nejčastějším příčinám úmrtí v EU i v ČR**. Mezinárodní data aktuálně potvrzuje i Bílá kniha Evropské respirační společnosti. Rovněž aktuální data ÚZIS ČR popisují závažnost situace v České republice: nejvyšší úmrtnost vidíme na plicní karcinom (>5 000 osob ročně), následovaná úmrtností na CHOPN (>3 500 osob ročně) a úmrtností na pneumonie (2 500–3 000 osob ročně). Vzhledem k tomu, že respirační onemocnění nejsou jenom problémem geriatrické populace, nýbrž i chorobami postihujícími ekonomicky aktivní obyvatelstvo, má úroveň péče o tyto nemocné výrazný socioekonomický přesah.

Plicní klinika Fakultní nemocnice Hradec Králové a Lékařské fakulty v Hradci Králové (dále Plicní klinika) se v současnosti systematicky věnuje léčebně-preventivní péči, pregraduální a postgraduální výuce a klinickému výzkumu na poli respiračních chorob a tuberkulózy.

Plicní klinika je jediným zařízením komplexně se zabývajícím onemocněními dolních dýchacích cest, plic, hrudní stěny a mediastina v Královéhradeckém kraji (s více jak 551 tisíci obyvateli). V rámci svého nadregionálního významu se její

působení „přelévá“ rovněž do Libereckého a Pardubického kraje. Pro oba tyto sousední kraje zajišťuje širší spádovost (1,5 milionu osob) pro speciální stavy, jako: masivní hemoptýzy, cévní malformace plic, těžké případy chronické obstrukční plicní choroby a průduškového astmatu, závažné poruchy dýchání ve spánku s potřebou neinvazivní ventilační podpory či přístrojové podpory kašle, nejasná postižení pleury či závažné případy dušnosti.

Plicní klinika nyní disponuje 31 lůžky. 21 lůžek je umístěno na standardním oddělení (lůžkové oddělení A). Dalších 10 se nachází na oddělení JIP (4 lůžka umístěná na oddělení JIP jsou deklarována ještě jako standardní a jsou označena jako oddělení B). Druhou důležitou částí Plicní kliniky je ambulantní trakt, ve kterém se nachází 5 specializovaných ambulancí, akutní pneumologická ambulance, onkologický stacionář, oddělení funkčního vyšetření plic, pracoviště bronchoskopie a jsou zde umístěna i další pracoviště pro komplementární vyšetřovací metody (místnost pro indukce sputa, koridory na zátěžové testování chůzí a další).

Na Plicní klinice nyní pracuje 64 pracovníků (z toho 60 zdravotníků, respektive 18 lékařů). Aktuální genderové rozdělení členů lékařského týmu je značně nevyvážené 17 mužů a 1 žena. Průměrný věk lékařů Plicní kliniky je okolo 40 let, všichni jsou nekuřáky.

Na Plicní klinice je každým rokem ošetřeno **15 000** ambulantních pacientů a hospitalizováno **1 200** nemocných. Ambulance Plicní kliniky provádí mimo jiné **11 000** spiro-

Zaměstnanci Plicní kliniky

metrií, více jak **2 000** bronchoskopií a téměř **2 000** aplikací chemoterapie. Během roku na Plicní klinice provedeme **7 000** odběrů a analýz krevních plynů (z tepenné a kapilární krve). **3 600** pacientů je za rok ošetřeno ve spánkové laboratoři zaměřené na syndrom obstrukční spánkové apnoe a smíšené apnoe při chronickém kardiálním selhávání. Každý rok Plicní klinika indikuje **15 000** RTG a **3 000** CT vyšetření hrudníku. V nově zřízené ambulanci (jedné ze tří v celé ČR) pro nemocné s chronickým hyperkapnickým selháváním využíváme možnosti moderní terapie různými typy neinvazivní ventilační podpory. V poradně pro intersticiální plicní patologie se každoročně zvyšuje počet pacientů léčených moderní biologickou léčbou, naše pracoviště je druhým největším v ČR. Nákladná biologická léčba je aplikována rovněž pro těžké pacienty s průduškovým astmatem a samozřejmě pro nemocné s pokročilými tumory plic. Bronchologické

Zaměstnanci Plicní kliniky osazují květinami okolí Plicního parku

pracoviště od roku 2012 provádí (spolu se dvěma pražskými centry) unikátní implantace speciálních intrabronchiálních chlopní pro nemocné s plicní rozedmou. Počtem bronchoskopických procedur patří Plicní klinika mezi tři největší pracoviště v zemi. Nejtěžší pacienti s chronickou obstrukční plicní nemocí a průduškovým astmatem z celého regionu severovýchodních Čech jsou sledováni ve čtyřech specializovaných poradnách. Plicní klinika pečuje rovněž o dospělé nemocné s cystickou fibrózou a s bronchiektáziami (i tato péče je nadregionálního charakteru).

Průměrná délka hospitalizace na Plicní klinice činí **7 dnů**, což je srovnatelné s I. interní klinikou a s Neurologickou klinikou. Lůžková oddělení Plicní kliniky jsou trvale nejvíce využívanými lůžky v nemocnici: jak na standardním oddělení, tak na oddělení intenzivní péče je využívání lůžkové kapacity dlouhodobě nad hranicí 90 %. O využití lůžkových a personálních kapacit Plicní kliniky svědčí skutečnost, že ze všech lůžkových standardních oddělení má Plicní klinika nejvýraznější počet obsazenosti lůžek na jednoho nelékařského zdravotního pracovníka.

Akce Nordic Walking u příležitosti otevření Plicního parku

Plicní klinika se dlouhodobě podílí na všech typech výuky zajišťovaných v rámci široce provázené spolupráce Lékařské fakulty v Hradci Králové a Fakultní nemocnice Hradec Králové. V rámci **pregraduální výuky** se věnuje přednáškám, seminářům a praktickým cvičením ve III., IV. a V. ročníku oboru Všeobecného lékařství, následně také blokové praktické výuce v rámci před-státnicové praxe a diferencially diagnostickým seminářům v VI. ročníku studia všeobecného lékařství (vše v českém i v anglickém jazyce). Plicní klinika se rovněž spolupodílí na výuce stomatologů a na pregraduální výuce bakalářského směru v rámci oboru Ošetřovatelství ve vnitřním lékařství (v I. a ve II. ročníku). Tři lékaři Plicní kliniky jsou členy státnicových komisí pro Vnitřní lékařství respektive Ošetřovatelství. Plicní klinika je frekventovaně využívána jako místo pro letní praxe zahraničních studentů medicíny (v posledních dvou letech z Turecka a Filipín) i pro evropské studenty v rámci programu ERASMUS.

V rámci **postgraduální výuky** se věnují doktorandskému studiu tři studenti a dva další naši kolegové svůj postgraduální výzkum realizují na I. Interní klinice. Plicní klinika je akreditována III. typem akreditace pro **specializační přípravu** v rámci oboru PNEUMOLOGIE. Na Plicní klinice již dvakrát v poslední dekádě probíhala praktická a teoretická **atestační zkouška** v rámci oboru PNEUMOLOGIE (další bude na jaře roku 2020).

Cvičení v Plicním parku

Dva lékaři (docent Koblížek a primář Sedlák) Plicní kliniky jsou členy zkušební komise pro specializační atestační zkoušku oboru PNEUMOLOGIE. Jeden lékař Plicní kliniky (docent Koblížek) je členem Akreditační komise MZ ČR pro obor PNEUMOLOGIE. Dva lékaři kliniky jsou členy Výboru odborné společnosti ČPFS ČLS JEP, docent Koblížek byl zvolen od roku 2018 vědeckým sekretářem této společnosti. Primář Sedlák je místopředsedou Sekce chorob s bronchiální obstrukcí této odborné společnosti a garantem odborné společnosti v oblasti péče o nejtěžší případy průduškového astmatu.

Neformální **postgraduální vzdělávání** v oboru PNEUMOLOGIE vytvořené zejména kolektivem hradeckých pneumologů bylo v roce 2010 a 2011 provázeno úspěšným celostátním cyklem seminářů pro internisty a praktické lékaře se širokým tématem AKUTNÍ PNEUMOLOGIE. Tato aktivita navazovala na předchozí vytvoření monografie NALÉHAVÉ STAVY V PNEUMOLOGII vydané nakladatelstvím MAXDORF ve dvou vydáních (první z nich bylo v roce 2008 dokonce oceněno jako nejlepší česká publikace cenou předsednictva ČLS JEP). Plicní klinika každoročně pořádá celostátní pneumologickou mezinárodní konferenci nazvanou Hradecké pneumologické dny. Letos proběhl již dvacátý třetí ročník této vědecko-vzdělávací akce (s více jak 500 účastníky), která jako jediná česká pneumologická akce byla součástí oficiálního edukačního programu Evropské respirační společnosti. Plicní klinika se dále podílí na přípravě Mezikrajských dnů a na tradiční vzdělávací akci k mezinárodním dnům astmatu (květen) a chronické obstrukční plicní nemoci (listopad). Během posledních deseti let byla Plicní klinika pořadatelem několika dalších seminářů pro lékaře i pro pacienty. Od roku 2016 se Plicní klinika pravidelně podílí na pořádání přednášek pro studenty Univerzity III. věku LF v Hradci Králové. Na pregraduální výuce se podílejí téměř všichni lékaři Plicní kliniky. Na postgraduální výuce se podílejí zejména zkušenější lékaři kliniky.

V rámci Plicní kliniky proběhlo několik výzkumných projektů (dva granty IGA MZ ČR, dva granty NAP a několik výzkumných projektů typu klinických i čistě výzkumných studií s podporou farmaceutických společností). V současnosti je Plicní klinika FN HK členem mezinárodního výzkumného konsorcia PAN-EU COPDnet, které podává letos další žádost o evropskou grantovou podporu na oblast klinického vý-

zkumu na poli CHOPN. Po dlouhých letech zcela minimální publikační aktivity se Plicní klinika v posledních třech letech postupně viditelně zlepšila na poli impaktovaných publikací. Stále je však co zlepšovat.

I přes některé limity lékaři kliniky dosahují domácích i zahraničních úspěchů. Iniciální vědecká a publikační kooperace se zeměmi střední Evropy se postupně rozšiřuje o oblast Holandska, Španělska a Německa. Zejména autorství národních doporučených postupů v oblasti průduškového astmatu a chronické obstrukční plicní nemoci bylo spojeno s oceněními v zahraničí (v Německu – astma a v USA a v MONAKU – CHOPN). Plicní klinika v oblasti léčebně preventivní péče i v oblasti klinického výzkumu a tvorby publikací úzce spolupracuje s několika pracovišti FN HK. Kooperace probíhá s: lékaři ORL kliniky (mezi-klinické semináře týkající se horní trachey a efektivní spolupráce při provádění dětských bronchoskopií), Onkologické kliniky (mezi-klinické semináře a nově vznikající PNEUMO-ONKOLOGICKÝ kabinet), oddělením Hrudní chirurgie při Kardiochirurgické klinice a KARIM klinikou (inovované mezi-klinické semináře, zavádění nových operačních postupů a vytváření nového systému předoperační přípravy včetně předoperační ambulantní rehabilitace), Radiodiagnostické kliniky (mezi-klinické semináře, zavádění nových technologií jako kryobiopsie, endobronchiální volumredukce a péče o hemoptýzy/cévní malformace) a s lékaři Fingerlandova ústavu patologie (mezi-klinické semináře). Na poli výzkumu chronické obstrukční plicní nemoci, průduškového astmatu, idiopatické plicní fibrózy a plicního karcinomu jsou lékaři Plicní kliniky velmi aktivně zapojeni do pěti celostátních výzkumných registrů a databází.

V oblasti propagace problematiky respiračních onemocnění se Plicní klinika podílí na prezentaci této problematiky laické veřejnosti. Kromě účasti na rozhlasových či televizních debatách se sestry a lékaři Plicní kliniky podílejí na celodenním měření plicních funkcí (vždy v listopadu, i letos v obchodním centru AUPARK). Lékaři Plicní kliniky byli hlavními hybateli příprav vzniků Nekuřácké nemocnice FN HK v roce 2017. V roce 2018 lékaři a sestry Plicní kliniky byli u zrodu a realizace první etapy evropsky zcela unikátního Parku pro plicní rehabilitaci. V roce 2019 stále Plicní klinika spolu s LF HK UK u zrodu podzimního MEDIKEMPU pro vybrané studenty gymnázií se zájmem o studium medicíny. Lékaři Plicní kliniky stojí u zrodu dvou celostátních projektů na časnou detekci (sekundární screening) plicní

MUDr. Michal Kopecký vyučuje na ultrazvukovém kurzu

Světový den CHOPN – I

rakoviny (bude zahájen 2020) a chronické obstrukční plicní nemoci (byl fakticky zahájen v roce 2019).

Nutno poznamenat, že Plicní klinika se v posledních 20 letech vydala na dlouhou cestu správným směrem. Správné byla rozhodnutí vsadit na moderní trendy jako jsou spánková medicína (od 1998), podpora intervenční, respektive dětské bronchologie (od 2005), podpora republikově unikátního programu ambulantní plicní rehabilitace (od 2006), podpora cílených vakcinací respiračních pacientů (od 2008) a podpora biologické léčby v oblasti astmatu, idiopatické plicní fibrózy a nádorů plic. Restrikce počtu lůžek v roce 1998 nás (tehdejší zaměstnance kliniky) *de facto* donutila převést velkou část diferenciální diagnostiky plicních chorob do ambulantní sféry. V současnosti jsme klinickým pracovištěm s velkým spádem nemocných a současně se suverénně nejmenším počtem lůžek v celé České republice.

Je pravda, že několika–krokový přesun Plicní kliniky z většího, nicméně poněkud izolovaného pracoviště v Nechanicích do menšího prostoru v centru hlavního areálu FN HK byl velkou výzvou. Šlo jistě o dobré rozhodnutí, protože moderní medicínu nelze provozovat bez rychle dostupného komplexu a zejména bez snadného kontaktu s kolegy z ostatních

klinik. Ani výuka tím netrpí, možná naopak, učitelé v rámci pregraduální a postgraduální výuky mohou využívat přátelského zázemí celé naší nemocnice, stejně tak kolegové z ostatních interních klinik mohou využívat našich pacientů pro demonstraci důležitých plicních nálezů studentům.

Hlavní potřebou Plicní kliniky i v roce 2020 zůstává zejména obohacení dlouhodobě nedostatečné lůžkové kapacity o moderní izolační pokoje, rozšíření ambulantních prostor o další poradny, další bronchoskopický sál, zavedení programu stentů pro závažné případy nádorového postižení plic a o funkční laboratorní zázemí. Stále potřebujeme místnost pro sdělování informací rodinám vážně nemocných. Vedení

Světový den CHOPN – II

Plicní kliniky v dlouhodobě konstruktivní spolupráci s vedením FN HK udělá vše pro to, aby se alespoň nějaký z cílů uvedených výše podařilo brzy realizovat, tak aby poskytovaná péče odpovídala dnešním možnostem a závažnému socioekonomickému dopadu respiračních onemocnění. Naši pacienti si to nepochybně zaslouží.

Vladimír Koblížek, Vratislav Sedlák a Jana Kollarová

Hráči FC Hradec Králové potěšili mikulášskou nadílkou dětské pacienty ve FN HK

Několik desítek pacientů na Dětské klinice Fakultní nemocnice Hradec Králové ve středu 4. prosince potěšili hráči druholigového FC Hradec Králové v kostýmech Mikuláše, čerta a anděla. Pacienti ve věku od dvou do 18 let na čtyřech odděleních dostali od fotbalistů za přednes básničky či písničky dárkové balíčky.

„Jsem rád, že jsem Mikuláše viděl, i když jsem v nemocnici, naučil jsem se pro něj speciální básničku,“ usmíval se desetiletý Kevin po odchodu fotbalistů v maskách. V kostýmu Mikuláše dětské pacienty potěšil záložník hradeckého týmu Dominik Soukeník, záložník Robert Jukl se pohyboval po odděleních v masce anděla a čertem byl útočník Filip Fírbacher. „Jsem rád, že jsme mohli alespoň tímto způsobem potěšit dětské pacienty a těšíme se, že nás třeba s rodiči přijdou podpořit při našich zápasech,“ uvedl Dominik Soukeník.

Fakultní nemocnice Hradec Králové společně s FC Hradec Králové spolupracují na různých akcích, mikulášskou obchůzku

na Dětské klinice FN HK absolvovala trojice hráčů již v loňském roce, na podzim 2018 se hráči zúčastnili otevření první etapy Plicního parku v areálu FN HK.

Bc. Jakub Sochor

Noví vedoucí pracovníci

MUDr. Tomáš Hosszú, Ph.D.
primář a zástupce přednosta pro LP,
Neurochirurgická klinika FN HK

MUDr. Tomáš Hosszú, Ph.D. (1976) ukončil studium na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové v roce 2000. Hned po promoci nastoupil jako sekundární lékař na neurochirurgickou kliniku Fakultní nemocnice v Hradci Králové. Složil atestační zkoušku z chirurgie I. stupně a následně nástavbovou atestací z oboru neurochirurgie. V roce 2010 se stal vedoucím lékařem operačních sálů neurochirurgické kliniky.

Již v průběhu pregraduálního studia se zabýval lékařskou biofyzikou. Také proto v roce 2009 obhájil disertační práci na téma 3D rekonstrukce v plánování chirurgických výkonů. Ve své vědecko-výzkumné činnosti publikuje i nadále na pomezí oborů neurochirurgie, spondylochirurgie a biofyziky.

V oboru neurochirurgie se specializuje a dlouhodobě věnuje spondylochirurgii, jeho srdcovou záležitostí jsou minimálně invazivní zákroky na páteři. Rozvoj spondylochirurgie podpořil jako lektor řady výukových kurzů – teoretických i na kadaverech, na domácí půdě i v zahraničí. Na domácím pracovišti předváděl operace páteře řadě návštěv chirurgů ze zahraničí a několikrát předváděl výukovou operaci i na zahraničních operačních sálech.

Volný čas tráví v kruhu rodiny, manželky a dvou dcer, a u svých koníčků, mezi které patří rybaření či moderní informační technologie.

Ve funkci primáře, zástupce přednosta pro LP, je jeho hlavním cílem vedení kliniky k nejnovějším trendům neurochirurgie a spondylochirurgie, jakožto i maximální ekonomizace provozu.

Doc. Ing. Jan Kremláček, Ph.D.
přednosta Ústavu lékařské biofyziky LF HK

Narodil se v Chrudimi v roce 1967. Při studiu na Elektrotechnické fakultě VUT v Brně se zaměřil na analýzu biosignálů, specificky na variabilitu srdeční činnosti a datovou kompresi elektrokardiogramu. Po ukončení studia v roce 1991 nastoupil jako klinický inženýr na Neurologickou kliniku Fakultní nemocnice v Hradci Králové, kde pod vedením doc. Gerharda Waberžinka pracoval na záznamu a zpracování elektrické aktivity mozku. Od tohoto momentu se věnuje zejména neurovědní problematice. V roce 1994 započal spolupráci s výzkumnou skupinou prof. Miroslava Kuby na Ústavu patologické fyziologie Univerzity Karlovy, Lékařské fakulty v Hradci Králové. Tato spolupráce nasměrovala jeho vědeckou práci do oblastí zrakového vnímání. Obhajobou disertační práce na téma matematického modelu zrakové vyvolané odpovědi ukončil v roce 1999 své doktorské studium. Jeho biofyzikální zaměření se přirozeně propojilo ve spolupráci s Ústavem lékařské biofyziky,

kde v roce 2006 habilitoval. Dále spolupracuje s oční, neurologickou, neurochirurgickou, dětskou a kožní klinikou FN v Hradci Králové, filozofickou fakultou UK, neurologickou klinikou FN u svaté Anny v Brně, neurologickou klinikou FN Olomouc, Fakultou elektrotechniky a informatiky VUT v Brně a Fakultou elektrotechnickou ČVUT v Praze.

Jan Kremláček v minulosti řešil 16 a v současnosti řeší 3 grantové projekty, publikoval na 70 prací v recenzovaných časopisech indexovaných v zahraniční databázi WOS, jeho Hirschův index je 14 a bez autocitací byl 640krát citován. Školil 14 studentů doktorského postgraduálního studia. Je jedním z původců tří patentů. Mezi jeho nevýznamnější ocenění patří cena za přenosné zařízení pro vyšetření zrakových evokovaných potenciálů – „Marmor Award for Clinical innovation in Visual Electrophysiology“, třetí místo v soutěži Best visual illusion of year (Neural Correlates, Florida USA) a čtyři publikační ceny odborných společností ČLS JEP (dvakrát jako první, jednou jako senior autor). Od roku 2010 do roku 2017 vedl Českou společnost pro klinickou neurofyziologii ČLS JEP, nyní je jejím místopředsedou.

V pozici přednosta Ústavu lékařské biofyziky se bude společně se svými kolegyněmi a kolegy snažit přinést studentům medicíny dobrý základ pro pochopení podstaty současných diagnostických a terapeutických přístupů využívajících fyzikálních dějů. Současně bude usilovat o rozvoj výzkumné aktivity ústavu na poli aplikované biofyziky a podporovat odborný i kariérní růst spolupracovníků.

Prof. MUDr. Zuzana Kubová, CSc.
přednosta Ústavu patologické fyziologie LF HK

Prof. MUDr. Zuzana Kubová, CSc. (narozena 1957 v Jaroměři, vdaná, tři děti) nastoupila v roce 1982 hned po promoci na LF HK na Katedru hygieny, kde působila jen krátce a po mateřské dovolené pracovala od roku 1984 na Katedře normální a patologické fyziologie, kde se zapojila do výzkumu v elektrofyziologické skupině vedené prof. Pergrinem a od r. 1987 dr. Kubou. Tato skupina se až dosud orientuje na detekci poruch funkce CNS a zrakového systému pomocí evokovaných potenciálů a počítačové analýzy EEG a na klinické aplikace vyvíjených metod. Postgraduální studium ukončila v roce 1991 (kandidátská disertační práce „Zrakově vyvolané odpovědi na pohyb struktury v zorném poli“). V roce 1996 ukončila habilitační řízení v oboru Fyziologie (habilitační práce „Zrakově vyvolané odpovědi na pohyb – teoretický a klinický přínos“). Od roku 2002 dosud je zaměstnána na Ústavu patologické fyziologie LF HK. V roce 2009 byla jmenována profesorkou pro obor Lékařská fyziologie.

Je autorkou a spoluautorkou 54 původních vědeckých prací (z toho 40 s IF), má h-index 14 a počet citací přes 700 (bez autocitací).

Její výzkumná činnost je orientována především na využití elektrofyziologických metod (různé varianty korových

zrakových evokovaných potenciálů) pro hodnocení patologických změn funkcí CNS. Celosvětovou prioritou je vyvinutí metody zrakových evokovaných potenciálů při stimulaci pohybem (společně s prof. Peregrinem a prof. Kubou), která byla úspěšně zavedena do klinické diagnostiky (v této oblasti prof. Kubová publikovala významné experimentální i klinické studie). V kombinaci s kognitivními stimulacemi je tak možné provést vyšetření zpracování zrakové informace od primárních center, přes asociační senzorické oblasti až po kognitivní oblasti mozku. Metody jsou využívány pro objektivní testování neurooftalmologických poruch (postižení zrakových nervů, glaukom, amblyopie, dyslexie, roztroušená skleróza mozkomíšní, neuroborelióza aj.), encefalopatií, ischemických stavů CNS, demence, psychiatrických onemocnění aj. V rámci výzkumné činnosti realizovala prof. Kubová dlouhodobou spolupráci s Oftalmologickou klinikou v Tübingen (prof. E. Zrenner), Nizozemským oftalmologickým výzkumným ústavem v Amsterdamu (prof. H. Spekrijse) a Fyziologickými laboratořemi Univerzity v Oxfordu (prof. C. Blakemore) a i díky ní je Elektrofyziologická laboratoř na LF HK jediným zástupcem ČR v Mezinárodní společnosti pro klinickou elektrofyziologii zraku (ISCEV).

Dominantní aktivitou prof. Kubové, zejména v posledních 10 letech, je však výuka mediků. Je přesvědčena, že toto by

mělo být prioritním zájmem všech učitelů LF. Sama to dokazuje snahou o co nejkvalitnější přednášky, úzký kontakt se studenty i rozsáhlou tvorbou výukových materiálů.

Doc. MUDr. Miroslav Solař, Ph.D. vedoucí Katedry interních oborů LF HK

V roce 1996 ukončil studium na 1. lékařské fakultě UK v Praze a po promoci nastoupil na I. interní kliniku FN v Hradci Králové, kde působí dodnes. V roce 2006 obhájil dizertační práci s tematikou magnetické rezonance v kardiologii a v roce 2010 byl jmenován docentem pro obor vnitřní nemoci. Mezi jeho vědecké a výzkumné zájmy patří zobrazovací metody v kardiologii, arteriální hypertenze a intenzivní péče.

Od roku 2002 je pracovníkem Katedry interních oborů naší lékařské fakulty, v dubnu 2019 se stal zástupcem vedoucího katedry a od 1. 9. 2019 byl jmenován vedoucím této katedry. Od února 2019 dále zastává funkci vedoucího Simulačního centra.

Za svoje hlavní pracovní priority považuje zkvalitnění pregraduální výuky, posílení vědecké činnosti a výchovu mladých učitelů a vědců.

Simulační centrum Lékařské fakulty v Hradci Králové

V polovině září bylo slavnostně uvedeno do provozu nové Simulační centrum, stálo mnoho příprav i finančních prostředků. Bylo financováno ze strukturálních fondů projektů FANTOM a Podpora rozvoje studijního prostředí a mělo by významně napomoci při praktické výuce budoucích lékařů. O krátký komentář k novému Simulačnímu centru jsme požádali děkana Lékařské fakulty prof. MUDr. Jiřího Mandáka, Ph.D., dále vedoucího Simulačního centra doc. MUDr. Miroslava Solaře, Ph.D. a MUDr. Vlastu Dostálovou, Ph.D.

Prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D.:

„Simulační medicína, simulátory, fantomy“ jsou slova, která jsou běžně skloňována při edukaci profesionálních záchranářů, hasičů, policistů i vojáků. Již řadu let jsou tyto

moderní metody a pomůcky využívány při proškolení život zachraňujících postupů v situacích, do kterých se mohou dostat při plnění svých povinností.

Simulační medicína ale konečně pronikla i do výuky na lékařských fakultách. Byl s určitou časovou prodlevou, která byla dána relativní nedostupností resp. enormními finančními nároky, pro fakulty prakticky neřešitelnými. Díky získané významné finanční podpoře v posledních letech jsme ale byli schopni i na naší fakultě vybavit ústavy, katedry a kliniky sofistikovanými modely, fantomy a simulátory a podpořit tak výuku medicíny nejmodernějšími metodami. Zároveň nám finanční dotace umožnily vybudovat komplexní simulační centrum, do kterého jsme soustředili nejmodernější a nevykonnější simulátory vyšetřovacích, zobrazovacích i léčebných postupů.

Simulační medicína tak významně pozitivně zasáhne do výuky a praktické přípravy našich studentů.

doc. MUDr. Miroslav Solař, Ph.D.:

Na začátku školního roku byl na naší lékařské fakultě zahájen provoz Simulačního centra. Jeho hlavním cílem je zatraktivnit výuku teoretických oborů a posílit praktickou výuku oborů klinických. Centrum disponuje velkým počtem modelů, trenažerů a simulátorů, které slouží k upevnění teoretických znalostí a získání praktických dovedností. Vedle nácviku manuálních výkonů se studenti zaměří na netechnické dovednosti, jakými jsou diferenciální diagnostika, klinické rozhodování a komunikace v různých situacích. Simulační centrum se postupně zapojí do výuky následujících oborů:

biofyziky, anatomie, fyziologie, první pomoci, vnitřního lékařství, chirurgie, očního lékařství, anesteziologie a intenzivní medicíny, otolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, gynekologie a radiologie.

MUDr. Vlasta Dostálová, Ph.D.:

Dnem 17. 9. 2019 bylo slavnostně otevřeno Simulační

centrum pro naše budoucí kolegy, nyní studenty Lékařské fakulty v Hradci Králové. Tímto dnem se nejenom završilo tříleté období příprav a plánování, ale tímto dnem především započal nový styl výuky studentů bez mentorování a dlouhých přednášek, pomocí praktických nácviků a dovedností, začleněných do reálného příběhu našich společných pacientů.

Všechna simulační centra jsou oázami bezpečí pro studenty uvnitř všech fakult světa. Pacienti zde neumírají, lektori poskytují své znalosti a formou diskuse tříbí naučené vědomosti studentů. Opakovaný nácvik jednotlivých lékařských postupů umožní redukovat stres při řešení život ohrožujících stavů a jejich zasazením do reality naučí zúčastněné týmové spolupráci a profesionálnímu jednání. Standardizované postupy jsou zvládnuty nenásilnou formou a jsou přesně opakovány, až se stávají lékařskou rutinou.

Vybavení simulačního centra zabezpečuje výuku všech oborů a specializací po technické stránce, nasazení a nadšení lektorů pro hru pak vlastní život centra.

Za Klinikou anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny přeji nám všem, ať nám centrum slouží k poučení i k pobavení.

-red-

Konference XXIII. Szamův den

Stomatologická klinika LF UK a FN v Hradci Králové uspořádala 18. října 2019 ve spolupráci s ČSK již 23. ročník Szamova dne. Konference, která se konala stejně jako v předchozích letech ve Výukovém centru LF ve FN, byla hojně navštívena jak studenty královéhradecké lékařské fakulty, tak praktickými zubními lékaři. Organizátoři letos ustoupili od tradičního pojetí sestavy převážně domácích přednášejících, a program konference sestavili z příspěvků vyzvaných renomovaných reprezentantů současné české stomatologie i jiných medicínských oborů na libovolná témata. Odborný program tak zahájil prof. R. Foltán, přednosta Stomatologické kliniky I. LF UK a VFN v Praze, sdělením o trvale aktuální problematice extrakcí dolních zubů moudrosti. Vyzdvihnul současné trendy, které ve světě panují, a naznačil, že je vhodné tyto novější a zejména a šetrnější postupy znát a používat. Dr. V. Ščigel, reprezentující v sestavě přednášejících IKEM, se zabýval dnešním pohledem odborníků na možnost a závažnost rozsevu infekce z dutiny ústní do organismu. Doložil, že dnešní pohled na tuto „rizika“ se dosti výrazně odlišuje od dlouhodobě akceptovaných poznatků, vedoucích mnohdy ke zbytečným ztrátám zubů u celkově nemocných jedinců z jediného prostého důvodu, jímž je zdánlivě náhle vzniklý nedostatek času na řádného ošetření chrupu. Konstatoval, že jediným solidním východiskem z těchto nemilých situací je důraz na prevenci a kvalitně prováděná ošetření zubů a dásní. Přednostka Kliniky zubního lékařství LF UP a FN v Olomouci dr. I. Voborná, která v programu zastoupila emeritního přednostu téhož pracovi-

ště doc. M. Špidlena, se věnovala protetickému evergreenu – celkovým snímatelným zubním protézám. Upozornila na řadu možných chyb a nedopatření, jež mohou vzniknout při ne zcela dobré spolupráci lékaře se zubním technikem, nebo při podcenění kterékoli fáze tohoto ošetření. Do zcela jiného světa pak přenesl všechny přítomné prof. J. Stulík z Fakulty vojenského zdravotnictví UO v Hradci Králové, když hovořil o svém bádání na poli imunologie a mikrobiologie, a demonstroval je na chování a vlastnostech bakterie *Francisella tularensis*. Je pravdou, že choroba způsobená tímto extrémně nebezpečným, velmi nakažlivým mikroorganismem, který naštěstí není standardní součástí orální mikrobioty, se nevyhýbá ani oblasti hlavy a krku, kde její projevy mohou imitovat mnohem běžnější choroby infekčního i jiného původu. Poté primář P. Střihavka z Českých Budějovic vrátil auditorium do oblasti všem oborově bližší, když poukázal na měnící se spektrum, průběh, klinické projevy a možnosti terapie osteomyelitid, jež se mohou stát i v současnosti velice závažnými, protrahovanými chorobami. Primář L. Dzan v Liberci demonstroval zkušenosti vlastního pracoviště s medicínským využitím nanovláknenných materiálů ke krytí různě rozsáhlých kožních defektů nejen v orofaciální oblasti. Naznačil a sériemi klinických záběrů doložil, že se jedná o velice slibné materiály, které však jsou zatím použitelné jen v rámci klinických studií. Primář P. Hyšpler z ÚVN a VFN v Praze se rovněž zabýval převážně chirurgickým tématem, jímž byla podpora hojení různých ran pomocí destičkových koncentrátů. Jejich regenerační potenciál je nepochybnitelný,

příprava a klinická aplikace relativně snadná, cena příznivá. Nejedná se však o medicínsky snadnou záležitost. Je zřejmé, že i v tomto případě se jedná o materiály a léčebné postupy, jimž patří budoucnost. Odborný program zakončil přednosta Stomatologické kliniky 3. lékařské fakulty a FN Královské Vinohrady v Praze J. Borovec. Jeho sdělení ukázalo na velice pěkný výsledek dlouhodobého, řádně plánovaného a řádně prováděného komplikovaného ošetření mladé pacientky s rozsáhlou oligodontií, kdy jen skutečný odborník či spíše tým odborníků je schopen zodpovědně posoudit s velkým časovým předstihem, jaký typ ošetření bude pro takto postiženého jedince nejvhodnější. Velice potěšující skutečností byla bohatá a podnětná diskuse ke každému sdělení.

Společným jmenovatelem, který svedl výše zmíněné auto-ry dohromady, je skutečnost, že všichni z nich (s výjimkou dr. Voborné alternující za doc. Špidlena), jsou absolventy pořadatelské fakulty, z níž se však – nepochybně k její značné škodě – po ukončení pregraduálního či postgraduálního

studia odebrali na jiná pracoviště, na nichž dospěli až svých dnešních vedoucích pozic. Ani tento výčet úspěšných absolventů královéhradecké stomatologie však není úplný, neboť někteří další potenciální přednášející se pořadatelům letošního Szamova dne z různých důvodů omluvili. Za zmínku nepochybně stojí i hudební vstup studentek 5. ročníku v úvodu konference, který zaujal neméně než odborný program, a u všech přítomných včetně děkana LF a ředitele FN sklídl velký úspěch. XXIII. Szamův den lze hodnotit jako vydatný, ukazující na potřebu kvalitního pregraduálního i postgraduálního vzdělání, na výhody mezioborové spolupráce, na nezbytnost dobrého rozhledu v aktuálním dění ve zvoleném oboru v mezinárodním kontextu. Bez těchto atributů nelze posunout českou stomatologii, zejména její odbornou úroveň a s ní související kvalitu, vpřed a výš.

*Doc. MUDr. R. Slezák, CSc.
Stomatologická klinika LF UK a FN
v Hradci Králové*

8. ročník

Video-semináře Urologické kliniky FN Hradec Králové

Výukové centrum FN a LF Hradec Králové

12. 6. 2020 od 9.00 hod.

diskusní
večer **11. 6. 2020** od 18.00 hod.

Pořádá Urologická klinika FN Hradec Králové ve spolupráci se společností Forsapi s.r.o.

VĚDECKÝ VÝBOR: Prof. MUDr. Miloš Brodák, Ph.D. • prim. MUDr. Josef Košina • MUDr. Michal Balík

TÉMATATA LETOŠNÍHO VIDEO-SEMINÁŘE JSOU:	KONTAKT NA ORGANIZÁTORY:	KONTAKT NA ORGANIZÁTORY:
<p>Tipy a triky urologické operativy</p> <p>Operační komplikace a jejich řešení</p> <p>ERAS nebo podobné techniky v urologii</p>	<p>300 Kč registrační poplatek obsahuje účast na přednáškách, občerstvení během celého semináře.</p> <p>registrace na: https://forsapi.cz/video-seminar-urologicke-kliniky</p>	<p>Forsapi s.r.o. K Horoměřicům 1113/29, 165 00 Praha 6- Suchbátův Česká republika Tel.: +420 602 372 712 E-mail: kristyna.pilarova@forsapi.cz</p>
<p>Přihlášku k aktivní účasti zašlete prosím do 19. 4. 2020 na adresu kristyna.pilarova@forsapi.cz</p>		

Odborné akce

10.–12. 1. 2020	23. Lipovské dny – Lipovské dermatovenerologické fórum 2020, Dolní Lipová
12.–13. 3. 2020	22. sympozium PS chlopní a vrozené srdeční vady v dospělosti, Nové Adalbertinum, HK
19.–20. 3. 2020	XXIV. Hradecké gastroenterologické a hepatologické dny, Výukové centrum, FN HK
3.–4. 4. 2020	22. seminář mladých patologů s mezinárodní účastí, Evropské školící centrum, Litomyšl

XXV. královéhradecké ošetrovateľské dny

Ve dnech 12.–13. září 2019 proběhly v prostorách Výukového centra Lékařské fakulty UK Hradec Králové XXV. královéhradecké ošetrovateľské dny. Tradičně je pořádá Česká asociace sester – Region Hradec Králové ve spolupráci s Nadací pro rozvoj v oblasti umělé výživy, metabolismu a gerontologie. Záštitu nad akcí převzala Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lékařská fakulta UK v Hradci Králové, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Královéhradecký kraj a Město Hradec Králové.

V rámci této akce udržujeme kontakt s Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu a již pátým rokem jsme mohli přivítat naše polské kolegyně.

Hlavními tématy kongresu byly komplexní ošetrovateľská péče o pacienta se stomií, péče o pacienta s kožními defekty a další odborné kazuistiky z oblasti ošetrovateľství a také vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků.

Pozvání na akci jako čestní hosté přijali ředitelka Odboru ošetrovateľství a nelékařských povolání MZ ČR, hlavní sestra ČR Mgr. Alice Strnadová, MBA, hejtman Královéhradeckého kraje PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D., lékařský náměstek Fakultní nemocnice Hradec Králové a senátor parlamentu ČR prof. MUDr. Jaroslav Malý, CSc., proděkan Lékařské fakulty UK v Hradci Králové doc. MUDr. RNDr. Milan Kaška, Ph.D., generální vikář Biskupství královéhradeckého mons. Mgr. Josef Socha, ředitelka VOZŠ a SZŠ PaedDr. Soňa Lamichová, radní města Hradce Králové Andrea Turková. Čestné hosty a účastníky přivítala náměstkyně pro ošetrovateľskou péči FN Hradec Králové Mgr. Dana Vaňková a před-

sedkyně České asociace sester – Region Hradec Králové Bc. Ivana Rodanová.

Kongres zahájila Mgr. Dana Vaňková po úvodních zdravotních hostů ohlednutím za uplynulými ročníky. Poděkovala sestřám, které stály nejen u zrodu této akce, jako například emeritní hlavní sestra FN HK Jaroslava Pečenková, ale také sestřám, které se podílejí na organizaci kongresu po dlouhá léta. Při této příležitosti a v souvislosti s oslavami 80. narozenin Jaroslavy Pečenkové jí byla předána Českou asociací sester – Region Hradec Králové pamětní plaketa s pamětním listem jako poděkování za její celoživotní práci a stálou podporu sester a ošetrovateľství. V rámci zahájení přivítaly účastníky kongresu studentky 4. ročníku Praktická sestra VOZŠ a SZŠ Hradec Králové tanečním a pěveckým vystoupením.

Na půdě LF UK HK se tak propojily tři generace sester – studentky, sestry z praxe a emeritní sestry, které se jubilejního ročníku kongresu účastnily.

XXV. královéhradecké ošetrovatelské dny také podpořily celosvětový projekt ICN a WHO s názvem Nursing Now. Projekt je zaměřen k pozdvižení statutu a profilu ošetrovatelství, má zviditelnit význam sester, podpořit jejich vliv a maximalizovat jejich přínos pro společnost. Na jeho podporu byla uspořádána v rámci kongresu výstava ručních prací sester. Účastníci měli možnost shlédnout výrobky z keramiky, obrazy, hračky a oblečení pro děti, šperky, aj. Výstavu také podpořila Mgr. Alice Strnadová, MBA.

Po oba dny zaznělo celkem 45 zajímavých přednášek, vystaveno bylo 5 posterů s odbornou tematikou. První den

kongresu zazněly příspěvky k problematice komplexní péče o pacienta se stomií. O své zkušenosti se podělily sestry v oblasti léčby ran, kde byly prezentovány velice zajímavé podrobné kazuistiky.

Druhý den kongresu zaznívala převážně sdělení z oblasti poskytování ošetrovatelské péče ve formě poutavě zpracovaných kazuistik z různých oborů. V rámci vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků byl mimo jiné prezentován zástupci Lékařské fakulty UK Hradec Králové projekt Ministerstva zdravotnictví ČR „Péče zaměřená na zvláštnosti pacienta: individualizovaná péče“.

Na kongresu bylo zaregistrováno přes 230 posluchačů, vystavovalo 21 obchodních partnerů, mediálním partnerem akce byla Ambit Media, a.s.

Zároveň bychom chtěly za celý organizační výbor kongresu touto cestou poděkovat všem, kteří se podíleli na velice kvalitním, odborně a na vysoké úrovni připraveném kongresu včetně jeho zajištění, všem přednášejícím za jejich pečlivě připravené a zpracované přednášky a doufáme, že se i na příštích XXVI. královéhradeckých ošetrovatelských dnech opět sejdeme v hojném počtu.

Těšíme se na setkání s Vámi opět v září 2020.

*Mgr. Dana Vaňková
náměstkyně pro ošetrovatelskou péči
Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D.
zástupkyně NOP Fakultní nemocnice Hradec Králové
Bc. Ivana Rožánová
předsedkyně ČAS – Region Hradec Králové*

XVII. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení

Dne 17. 9. 2019 se v Malém sále Kongresového, výstavního a společenského centra Aldis v Hradci Králové uskutečnil **XVII. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení**, pořádaný Ústavem soudního lékařství LF UK a FN v Hradci Králové.

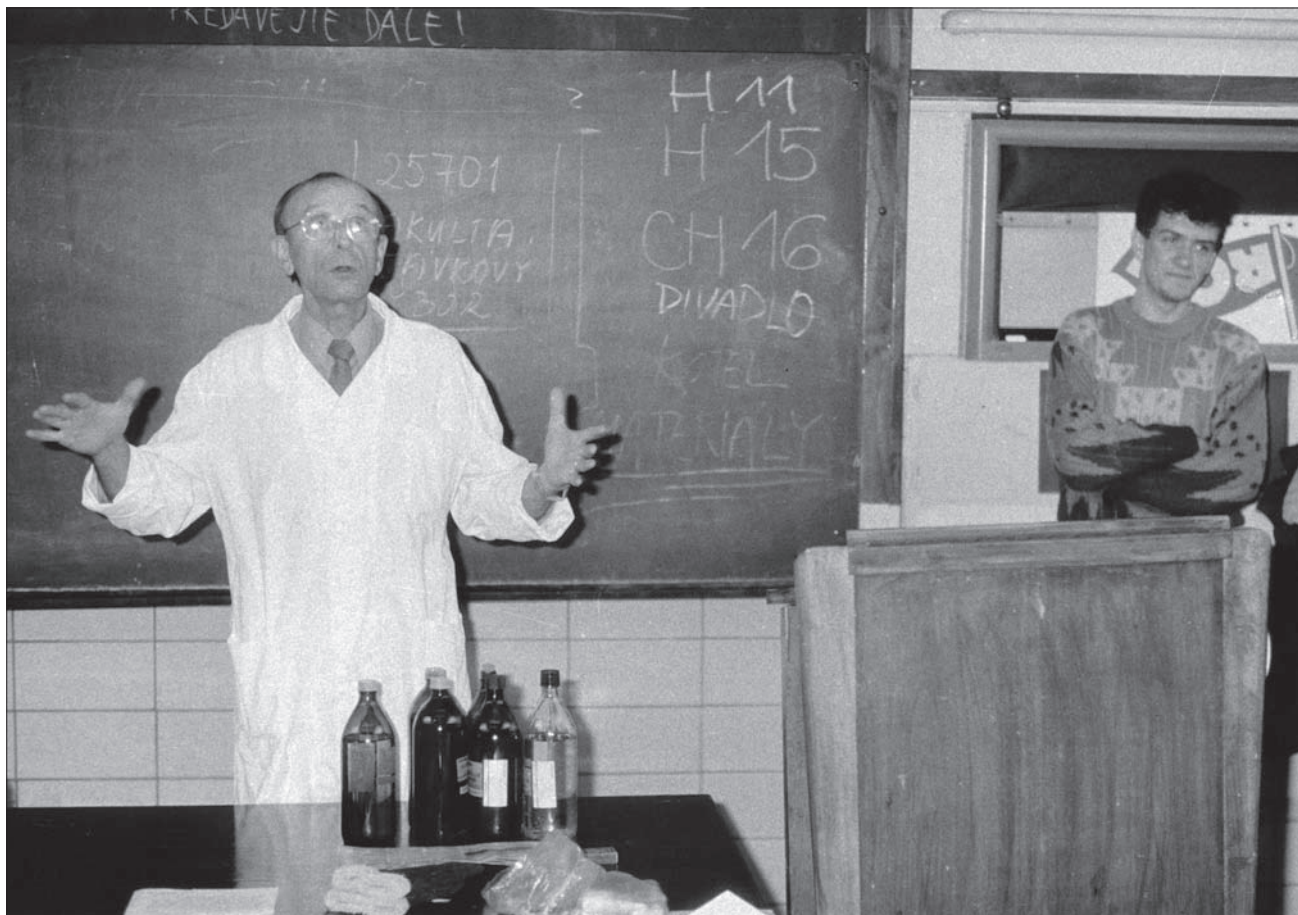
V odborném programu aktivně vystoupili lékaři ÚSL se sděleními na téma úmrtí při sportu, genetické pitvy, úrazů na železničních přejezdech, fenomenologie vražd sekerou, utonutí v dětském věku a neobvyklé sebevraždy s náboženským podtextem.

Na akci dále aktivně vystoupili dva vzácní hosté: MUDr. Želmíra Herrová, emeritní primářka Sexuologického oddělení Psychiatrické nemocnice v Havlíčkově Brodě, se sdělením na téma individuálních příčin a předpokladů vraždy z vlnosti, a Ing. Alena Lochmannová, Ph.D., MBA, z Fakulty zdravotnických studií Západočeské univerzity v Plzni, s prezentací symboliky kriminálního tetování v prostředí mužských věznic. Posluchače úvodním slovem přivítal ředitel FN HK prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc.

V posterové sekci byly uvedeny příspěvky na téma prohlídky mrtvého těla na místě nálezů, identifikačních markantů ze soudnělékařského hlediska, utonutí a patologie srdce. Přednáškového dne se zúčastnilo cca 300 posluchačů z řad Policie České republiky Královéhradeckého kraje a okolních regionů, státních zástupců, soudců, techniků OKTE PČR a dalších. Akci finančně rovným dílem podpořily Lékařská fakulta UK v Hradci Králové a Fakultní nemocnice Hradec Králové.

Vzpomínka na 17. listopad

Lubor Vokrouhlický, budoucí děkan LF HK, a V. Tauš

Podvečer 14. listopadu 2019 proběhlo ve Velké posluchárně hradecké Lékařské fakulty milé setkání u příležitosti kulatého výročí agresivního zákroku komunistické policie proti klidné demonstraci studentů. Diskuse s děkanem naší fakulty a se dvěma vzácnými hosty, panem Martinem Mejstříkem a Janem Potměšilem, byla upřímná a mnoho přímých účastníků bylo dojata zejména srdečným projevem druhého jmenovaného. I já jsem měl krátce pocit, že se na chvíli vrátil čas. Jako by se rozplynula mlha a došlo k návratu dříve téměř nevybavitelných vzpomínek:

V pátek 17. listopadu 1989 před polednem jsem se třemi kamarády (Vládou Taušem, Filipem Španielem a Petrem Hejzlarem) nasedl do starého špinavého pantografu směřujícího do Pardubic. Po dvou hodinách jsme byli v Praze a pěšky se vypravili směrem na Albertov. Byl svěží vlhký vzduch, nebloudili jsme, jen jsme se připojili k dalším klukům a holčkám, kteří šli svižně a téměř bez řečí z hlavního nádraží. Všichni trochu napjatí a plní očekávání, s trikolórou na klopě. Dav přibýval a houstl, všude okolo nás byla spousta převážně mladých lidí, sem tam někdo ve středním věku nebo se šedivými vlasy. Mezi majestátnými budovami Karlovy Univerzity se nás odpoledne sešly tisíce.

Nikdy předtím jsem nebyl na žádné protistátní demonstraci, ani jsem nikdy neviděl tolik podobně naladěných lidí

na jednom místě. Nebyl jsem žádný hrdina. Na rozdíl od Vládi, Filipa a Petra jsem nepodepsal výzvu Několik vět, protože jsem se bál všudypřítomné represe. Neměl jsem tedy žádnou protestní zkušenost.

Vše začalo projevy, tisíce lidí na Albertově úplně ztichly. Bylo slyšet jen pleskání vlajek a vzdálené zvuky města. Stál jsem přibližně uprostřed náměstí, ze svého místa jsem viděl svoje kamarády, lidi stojící okolo nás, pár neuměle napsaných transparentů a několik málo kluků, co vylezli na lampy či okolní stromy. Nic víc. Upřímně jsem skoro nic neslyšel. Když se tleskalo, připojil jsem se. Pak někdo začal skandovat: „SVOBODU, SVOBODU, SVOBODU!“, přidávali se všichni. Pak další ticho a vzdálený, málo zřetelný projev dalších řečníků. Pak se ozvalo nesouhlasné pískání. A celé se to několikrát opakovalo. Po zhruba 30 minutách byl konec. Lidé okolo říkali, že se půjde na Vyšehrad. Dav se pomalu dal do pohybu. Neznal jsem v té době Prahu, nevěděl jsem, že je to kousek. Začalo se smrákat. Když jsme došli na Vyšehrad, bylo nás (dle mého odhadu) trochu méně. Někdo měl kytku (viděl jsem hlavně červené karafiáty), další drželi zapálené svíčky, které položili k pomníku Karla Hynka Máchy. Nepamatuji si přesně, ale matně si vybavuji zpěv hymny.

Byla tma. Spolu s kamarády jsem se nechal vést dále. Po

Foto Sběrka MVČ HK

několika minutách jsme se v davu ocitli na nábřeží Vltavy. Šli jsme po silnici i po chodníku. Okolo nejezdila auta. Viděl jsem několik stojících tramvají, lidé uvnitř nám nadšeně mávali. My jsme mávali jim. Skandování: „POJĎTE S NÁMI, POJĎTE S NÁMI!“ . Pak vysoké budovy na nábřeží s otevřenými okny a Národní divadlo, kde v horních patrech stála řada postav a rovněž mávala směrem k nám. Bylo nás opět hodně, možná dokonce více než na Albertově. Asi se k nám přidávali další lidé, kteří šli okolo, nevím.

Když jsme došli ke kavárně Slavia, zabočili jsme doprava. Neviděl jsem nic, než svoje kamarády. Neslyšel nic, než skandování: „SVOBODU, SVOBODU, SVOBODU“. Bylo to skvělé. Mnohem lepší, než co jsem dosud zažil. Lidé se na sebe usmívali. Jeden z mých odvážnějších kamarádů se ke mně naklonil a řekl: „Vidíš, jak hezká může být i ta povolená svazácká demonstrace!“ . Asi si ze mě dělal sranda. Bylo mi to jedno. Užíval jsem si pocit sounáležitosti, jako bychom my v tom průvodu mohli dokázat skoro cokoli.

Akademie věd vlevo, Nová scéna vpravo, další budovy jsem neznal. Na kraji silnice na chodníku jsem zahlédl několik policistů s placáty-mi čepicemi. Pár. Nic více. Naše chůze, určená chůzí těch před námi, se najednou výrazně zpomalila. Nevím, jak se to stalo, najednou nás byl o dost méně. Navíc jsem několik řad před sebou zahlédl jiné policisty, žád-

né, co bych předtím viděl, nebo znal. Měli velké plastové průhledné štíty a helmy jako hasiči. A v rukou dlouhé bílé obušky. Ničemu jsem nerozuměl. V průvodu jsem se ocitl (spolu s Vládou, Filipem a Petrem) skoro na jeho čele. Ohlédl jsem se za sebe.

Byl jsem překvapen, protože asi 100–120 metrů za mnou dav náhle končil. Netuším dodnes, jak ty tisíce dalších mohly tak najednou zmizet, a ani kam se podělo původní čelo průvodu. Možná naše hradecká skupinka šla rychleji než ostatní. Asi 10 metrů od zadní části průvodu byla další řada stejných „hasičů“ se štíty a obušky. Dostal jsem

strach. Během deseti minut se z povolené manifestace studentů stalo něco jiného. A nikdo mě nevaroval.

Byla velká zima, zapnul jsem si bundu až ke krku. Postupně se odněkud na bočních stranách průvodu, tedy mezi průvodem a okolními budovami, objevovali, z mého pohledu starší, lidé v zelených či hnědých civilních bundách, byli rychlí, pobíhali, ale zjevně nepatřili k nám. Události nabíraly rychlý spád. Pamatuji si skřípavé neosobní zvuky megafonů, které nás vyzývaly k rozchodu. Nevím, kam bychom asi měli jít, když ze všech stran byly překážky ve formě chlapíků v civilu či štítonošů vpředu a vzadu. Dav stál. Klekli jsme si na zem. Začali jsme zpívat „Ach synku, synku“, možná i něco dalšího. Skandování: „MÁME HOLÉ RUCI, MÁME HOLÉ RUCI!“ . Několik holek odneslo zbylé karafiáty policistům. Vůbec si jich nevšímal. Někteří z první či druhé řady se pokoušeli se

Foto Sběrka MVČ HK

„štítonoši“ mluvit, prosili je, aby nás pustili dále. Zcela neúspěšně, byli jako sfingy, napjaté a našťavané sfingy. Pak se začala zpívat hymna – ten den již podruhé. Původně klečící dav se postavil, nikdy nezapomenu tu mrazivou chvíli – slova hymny a odhodlání v srdcích studentů narážela do kamených pohledů našich vrstevníků se štítů (až později jsem se dozvěděl, že jeden můj spolužák z gymnázia stál proti nám, nyní pracuje u GIBS).

Plynutí času se změnilo, jako by běžel rychleji a pomaleji zároveň. Štítůnoši z obou stran se pomalu začali blížit k nám. Skandování: „FAŠISTI, FAŠISTI, FAŠISTI!“ Masa několika málo tisíc lidí byla znejistěna, poté se kondenzovala do stále menšího prostoru. Držel jsem se s kluky za ruce (jako v tanečních, zaklínění ohnutými lokty, nechtěli jsme se navzájem ztratit). Tlak obou policejních kordónů zesiloval. Zpředu se pojednou jejich řada rozestoupila. Krátce jsme byli rádi, mysleli jsme, že budeme moci odejít. Já osobně jsem si to fakt přál. Falešná naděje. Proti nám se ze strany Václavského náměstí pomalu šinulo několik nákladních aut, na předním nárazníku měly velké plechové desky s několika okénky vyplněnými hustým železným pletivem s nápisem VB (Veřejná bezpečnost – pro mladší čtenáře) a za nimi další policisté. Slyšel jsem psy. Pak jsem je viděl, neměli košíky, neměli dobrou náladu. Ani nikdo z psovodů neměl dobrou náladu. Naposledy jsem takového „hodného psovoda nahánějícího nepřátelské narušitele“ viděl jako dítě na letním táboře, teď soudruzi psovodi svoje psy štváli, ukazovali na nás. Někteří štítůnoši se začali systematicky rozbíhat proti davu. Vytrhávali vždy jednotlivce, aby je opakovaně a vši silou mlátili obušky po hlavě a po zádech. Házeli je na zem. Další řada štítůnošů spolu s těmi chlápky v civilu na ležící křičeli, zvedali je, jen aby jim dali další a další rány. Někteří štítůnoši kopali ležící studenty do zad, do hlavy i do břicha. To snad není pravda.

Co jsme komu udělali? Několik psů na dlouhých šňůrách bylo puštěno na ležící i stojící studenty. Holky přišerně ječely. Policisté byli velmi agresivní. Vše se zbláznilo. V tu chvíli se zrychlil pohyb aut s deskami. Připadal jsem si jako ve špatném snu. Proč jsou takoví, my jsme svazáci z Hradce. Největší tlak byl na druhé straně v jakémsi podchodu, kde se ke zdi tlačily stovky lidí, několik lidí z davu omdlelo a padlo na zem, dav je asi pošlapal. Holky i kluci křičeli. Viděl jsem jednu zjevně těhotnou ženu, kterou bránil nějaký mladý muž před dvěma štítůnoši. Oba dostali obušky. Psi, auta, křičení, obušky. Nastala děsná panika. Okolo nás se objevila další skupina uniforem s barety (fialové nebo zelené, už nevím).

Byli starší než štítůnoši. A pomalejší. Dali jsme se s Vládou (Petr a Filip se nám ztratili) do běhu. Zabočili jsme do uličky (objevila se tam náhle, jako „Příčná ulice“ v románu o Harry Potterovi). V této ulici však nebyly žádné kouzelné postavy, jen hodně policistů, měli ty obludné obušky, se zarputilým a nenávisným výrazem jimi mlátili na všechny strany. Z boku z nějaké zídky seskočilo dalších deset či patnáct baretů. Všichni křičeli, nadávali nám. Přestal jsem přemýšlet a začal skutečně běžet. Běžel jsem rychle (měl jsem jen 75 kg a 100 metrů jsem běhal pod 13 vteřin). Vláda (chytřejší a odvážnější z naší dvojice) byl jen o trochu pomalejší. Za námi běželo několik policistů. Vláda dostal obrovskou ránu do hlavy, pak do zad (řekl mi to později). Já jsem měl opravdu děsný strach. Ze zbabělosti jsem si sundal trikolóru z bundy a běžel jsem asi nejrychleji v životě. Přestala mi být zima. Zabočil jsem za roh, za pár vteřin byl u mě Vláda. Byli jsme oba vyděšení, ale bez krvavého zranění. Viděli jsme nějaké starší lidi, ukázali nám ochotně, kde je nejbližší vstup do metra (byla to stanice Staroměstská), byli jsme oba v šoku. V metru chodilo pár dalších policistů. Snažili jsme se tvářit jako turisté. Dojeli jsme na Masarykovo nádraží (v té době se jmenovalo Praha-Střed). Nasedli do vlaku do Pardubic. Do našeho kupé ještě před odjezdem vlaku dorazil i Petr. Filipa nikdo z nás neviděl. Nevěděli jsme, co se s ním stalo. Našel se druhý den, z masakru unikl do jednoho bytu přímo na Národní, kam jej pustil někdo z odvážných obyvatel, komu bylo líto dívat se na bezdůvodné mlácení cizích lidí. Filip nám později říkal, že se v bytě potkal s desítkami dalších záchraněných, seděl tiše, pil čaj a obával se o nás.

Mezitím my tři v Pardubicích na hlavním nádraží čekali na noční „panták“ do Hradce. Byli jsme naprosto vykojení. Já asi nejvíce. Jako by mi někdo resetoval mozek a do cév stříknul amfetamin. Dali jsme si pivo. Rádio v pardubické nádražní restauraci právě hlásilo na stanici HVĚZDA noční zprávy: „V průběhu večera několik agresivních a západními centrály podporovaných živlů a zkrachovanců narušovalo pořádek a bezdůvodně napadlo příslušníky Veřejné bezpečnosti. Příslušníci rychle zajistili v ulicích pořádek.“

O tomto zážitku nikdo z nás veřejně nemluvil. Omlouvám se klukům, že mluvím tak trochu i za ně. Ale jsem si jistý, že jim tato malá vzpomínka nevadí. Úplně nakonec bych rád vzpomenu na výše opakovaně jmenovaného Vládu Tauše, který během svého, bohužel velmi krátkého života, byl velkým vzorem pro mnohé z nás.

Vladimír Koblížek

(v roce 1989 devatenáctiletý student 2. ročníku LF HK)

V pátek 17. 11. 1989 jsem byla s přáteli na chalupě v Podkrkonoší a při debatě o politice jsem se s kamarádem vsadila o bednu šampaňského, že režim u nás nepadne, natož do konce roku. Jak ráda jsem tu sázku prohrála! Kamarád Petr byl stavař z Prahy, kde byli nějak razantnější. Už v létě přivezl petici Několik vět, kterou jsem podepsala, ale nevěřila ve velký efekt. Čekání na změnu bylo nekonečné (počítáno od mého dětství). Následující pondělí ráno jsem hned před fakultou byla zastavena studenty s otázkou, jak se k tomu postavíme? Netušila jsem, jako mnoho dalších, co se během

víkendu v Praze stalo. Po pár minutách jsem pochopila, že JE TO TADY.

První týden byl zkouškou toho, co vydržíme, zvládneme, obětujeme. Velice rychle si aktivní studenti našli cestičku ke svým učitelům, aby společně vytvořili spolehlivou strukturu, která bude napojena na další spřízněné subjekty ve městě, ale hlavně v Praze. Byl ustaven stávkový výbor na LF. Podotýkám, že média fungovala stále v totalitním režimu a byla to doba před internetová a před mobilová. Nejjistější poslové byli studenti a herci, kteří přivázeli z Prahy tajně in-

strukce a různé materiály. Nikdo nevěděl, jak to dopadne a co by nastalo, kdyby to nedopadlo, milice byly připraveny k zásahu. Řada lidí měla nepřekonatelný strach, my překonatelný.

Cílem bylo získat co nejvíce sympatizantů, proto se každý den konalo několik mítinků na náměstích, ale i v divadlech a posluchárnách škol. Přesvědčování nebylo tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Někomu se nelíbilo, že na náměstích zaznívá také Otčenáš, jiní měli strach z kapitalismu a všeobecně z jakékoli změny. Někdo si však musel před studenty každý den stoupnout a vysvětlit jim, že to vše má cenu. Vystřídalo se nás mnoho, ale mnoho také mlčelo. Půjčovala jsem studentům svoje auto na převážení letáků, rozvážela jsem herce po místních továrnách, včetně Petra Kostky, který byl v té době můj idol, ale v revoluci jsem to vůbec nevnímala. Moje dcery ve věku 9 a 11 let pomáhaly malovat a vylepovat plakáty, které často někdo strhával, chodily se mnou na všechny mítinky na Velkém náměstí a přenášely tuto euforii i na spolužáky ve škole.

V úterý 28. 11. v den generální stávkou bylo nutné přesvědčit k účasti co nejvíce lidí. Přes víkend se řada z nich přiklonila k tomu, že bude lepší nikam nejít. Bylo to zdrcující zjištění. Nicméně během dopoledne se nám podařilo většinu přemluvit a účast byla mimořádná. To vše bylo završeno o dva dny později vyškrtnutím odstavce o vedoucí úloze strany z naší Ústavy.

V pondělí 4. prosince Rakousko přestalo od nás vyžadovat vízum a otevřely se hranice. To byl úžasný pocit. Děti mě přesvědčily, že na jeden den snad můžeme „vysadit“ a jet se podívat do Vídně. Následující neděli 10. prosince jsme jely v jednom ze stovek autobusů legálně za „kopečky“. Ještě dnes mě dojíká, jak nás Rakušané nadšeně vítali do Evropy. Rozdávali nám růže, dětem čokoládu a blahopřáli nám ke svobodě. Chovali se jako přátelé, kteří nás dlouhou dobu neviděli. Vše bylo završeno na cestě zpět informací z rádia, že abdikoval prezident Husák. Paradoxně v den lidských práv.

Nastaly zdánlivě všední dny, kdy naší prioritou bylo na-

Marek Vašut na posluchárně Lékařské fakulty v Hradci Králové v listopadu 1989

Herci Petr Kostka a Carmen Mayerová na posluchárně Lékařské fakulty v HK v listopadu 1989

vrátit do naší alma mater AKADEMICKOU SVOBODU, která od roku 1938 na našich vysokých školách neexistovala. Nejen pochopit, co vlastně akademické svobody jsou a co znamenají, ale také rychle zavést akademický senát a implementovat tyto principy do fungování fakulty a uni-

verzity. Nejen zavést, ale také udržet a rozvíjet tuto nezbytnou hodnotu pro vzdělávání a bádání. V této pohnuté a historicky významné době jsem poznala řadu skvělých kolegů z fakulty i Fakultní nemocnice a našla řadu přátel. Dělnost a nasazení prvního Akademického senátu naší fakulty bylo mimořádné. Spojovala nás touha napravit a dohonit promarněné roky. Trvá to již 30 let, ale stále je potřeba časové i lidské investice pro udržení občanských i akademických svobod a vylepšení podmínek nejen pro studenty a jejich učitele.

Už nikdy bych se nechtěla vrátit k době předlistopadové.

MUDr. Olga Procházková

Vzpomínka na profesora Fingerlanda

Busta ve vestibulu Fingerlandova ústavu patologie

V tomto období dvakrát vzpomínáme na profesora Antonína Fingerlanda – 27. prosince 20 let od jeho úmrtí (1999) a 26. února 120 let od narození (1900). Při této příležitosti stručně připomeňme několik období jeho života:

Mládí • Mládí Antonína Fingerlanda je spojeno s Jičínem – zde se narodil a strávil prvých 18 let života. Svému rodnému městu byl po celý život věrný, často je navštěvoval, fotografoval a propagoval. Je čestným občanem města Jičína.

Student • Po maturitě na jičínském gymnáziu odešel Fingerland roku 1918 do Prahy studovat lékařskou fakultu. Zaujaly jej hlavně morfologické předměty a již ve 4. ročníku se stal demonstrátorem v Ústavu patologické anatomie, jehož přednostou byl slavný profesor Jaroslav Hlava. A když se v ústavu uvolnilo místo, stal se ještě jako student Hlavovým asistentem.

Patolog • V roce 1928 se asistent Fingerland, s pouhými pěti lety praxe, přihlásil na místo primáře prosektury v tehdy nově postavené Všeobecné okresní nemocnici v Hradci

Králové a byl správně radou nemocnice vybrán. A tak od 1. listopadu 1928 byly život a práce Antonína Fingerlanda spojeny s východočeskou metropolí.

Primář • V prvých pěti letech byl Fingerland primářem nejen prosektury, ale i infekčního oddělení. Na prosektuře, za pomoci jen pitevního zřízence, laborantky a myčky, zajišťoval nejen provoz pitevně, ale i laboratoří histologické, mikroskopické a serologické. Dbal zejména na systematické provádění pitev a jejich pečlivou dokumentaci, včetně fotografické.

V roce 1930 se stal iniciátorem vzniku a poté dlouholetým předsedou Vzdělávacího odboru Lékařské župy severovýchodních Čech. V této funkci organizoval pravidelné schůze s odbornými přednáškami a diskuzemi, takzvané Perličky. Tento počin byl jednou z příznivých okolností pro budoucí vznik lékařské fakulty v Hradci Králové. K němu došlo již záhy po skončení války, v listopadu 1945.

Podle vzoru americké Mayo Clinic zavedl v Hradci již v roce 1952 tradici každoměsíčních klinicko-patologických konferencí, které se těšily velkému zájmu. Celkem jich až do devadesátých let proběhlo přes 300.

Učitel • Po vzniku fakulty se z prosektury stal Ústav patologické anatomie a z primáře Fingerlanda nejprve docent (1945) a záhy profesor (1946). Profesor Fingerland (pro studenty Fingi) byl jedním z nejoblíbenějších učitelů a na jeho přednáškách bývala vždy plná posluchárna. Měl osobitý expresivní způsob přednášení, s častým uváděním příhod ze života, dnes bychom řekli tak trochu „show“. Na medických plesech mu tradičně náleželo půlnoční sólo v kruhu studentů.

Vědec • V počátcích své odborné a vědecké práce se Fingerland zabýval zejména patologií infekčních chorob. V této oblasti má dvě světové priority – v roce 1952 popis a virologický průkaz herpetické ezofagitidy, a v roce 1956 popis vzniku a struktury tuberkulomu plic. V pozdějších letech pak převážil zájem o plicní patologii, zpočátku zaměřený na tuberkulózu, později pak na karcinom. Vždy však zdůrazňoval, že nestačí chorobné změny jen popisovat, ale že je třeba pátrat po jejich příčinách a snažit se tyto omezovat. A za příčinu č. 1 považoval kouření cigaret. Fingerlandovo bojem proti kuřáctví. V jeho bibliografii celkem více než 300 publikací je 47 věnováno vlivům kouření a karcinomu plic.

Osobnost • Pan profesor neměl žádný z klasických „koníčků“; v naprostém centru jeho zájmu byly patologie jako obor, jeho ústav, a v něm pitevní činnost. Vždy zdůrazňoval nutnost široké provádění pitev, pro jejich kontrolní a vzdělávací význam.

Profesor Fingerland stál v čele ústavu až do svých sedmdesátin – po dlouhých 42 roků. I poté ale do ústavu pravidelně docházel a aktivně se účastnil jeho práce. U fakultní nemocnice měl částečný pracovní úvazek až do 31. prosince 1998. Od svého nástupu 1. listopadu 1928 je to tedy celkem neuvěřitelných 70 let a 2 měsíce – údaj jistě hodný Guinnessovy knihy rekordů!

K mimomedicínským zájmům pana profesora patřilo aktivní sportování (cyklistika, tenis, stolní tenis, lyžování) a fotoграфování. V roce 1933 získal za svůj snímek *U moře v Normandii* 1. cenu v soutěži československé amatérské fotografie. Vedle odborných, je třeba zdůraznit i Fingerlandovy morální kvality; prožil těžká období diktatur fašistické i komunistické, nikdy jim však nepodleh a nezpronevěřil se hodnotám lidským ani vědeckým.

Laureát • Během let své kariéry obdržel profesor Fingerland řadu ocenění a medailí; z těch nejvýznamnějších to jsou Purkyňova cena České lékařské společnosti (1970), zlatá

pamětní medaile Univerzity Karlovy (1995), titul Rytíř českého lékařského stavu (1996 – jako první v republice), či čestné občanství města Hradec Králové (1997). V roce 1992 bylo pracoviště, které založil a kde tak dlouho působil, oficiálně pojmenováno *Fingerlandův ústav patologie*.

Závěr života • Poslední rok života byl pan profesor víceméně upoután na lůžko; ač mu duch stále sloužil, tělo jej zradilo. Neztrácel ale zájem o svůj ústav a o dění na něm. Profesor Fingerland zemřel 27. prosince 1999 – dva měsíce před svými stými narozeninami.

I. Šteiner

Aktuality z Ministerstva zdravotnictví

Nový model urgentních příjmů se blíží do své finální podoby. Vznikají dva typy příjmů, kdy typ 1 je ve velkých nemocnicích, které mají trauma centrum. Po diskusích s kraji a pojišťovnou bylo dohodnuto vytvoření obdobných center na úrovni krajů, které nedisponují trauma centrem, avšak vytvoření plošné sítě je nezbytné pro zajištění srovnatelné dostupnosti péče po celém území. Proto byly zařazeny do sítě i nemocnice v Jihlavě, Pardubicích a Karlových Varech, diskuse se ještě vede nad Mladou Boleslaví.

V roce 2020 urgentní příjmy obdrží od pojišťoven 30 milionů Kč a urgentní příjmy bez trauma centra minimálně 7 milionů Kč, s možností dalšího navýšení podle kvality a výkonů, které realizovaly. Zatímco v roce 2020 bude naposledy hrazena péče na urgentních příjmech formou tohoto paušálu, od příštího roku se již uplatní úhrada prostřednictvím pěti kódů, které budou pro rok 2020 vykazovány pouze signálně. Urgentní příjmy 1. typu budou rovněž oprávněny čerpat dotace z Evropských fondů v příštím programovacím období ve výši přibližně 200–300 milionů Kč. Urgentní příjmy druhého typu budou v roce 2020 hrazeny rovněž paušálním způsobem a v příštím programovacím období budou oprávněny čerpat na investice částku 20–30 milionů Kč. Limitujícím faktorem je poměrně vysoká spoluúčast tak, jak postupně narůstá ekonomický rating České republiky.

Jejich síť byla navržena pojišťovnami na základě ministerstvem stanovené premisy: jeden urgentní příjem na okres s tím, že musí splňovat parametry nastavené v novém návrhu, tedy musí být v zařízeních, které kromě jiného poskytují akutní péči a mají minimálně čtyři plnohodnotná oddělení.

Při urgentních příjmech chceme provozovat lékařskou pohotovostní službu. Tam, kde bude tato podmínka splněna, dostane poskytovatel navíc částku na úhradu mezd ve výši 2,7 milionu Kč. Povinnost sloužit bude nově upravena v novele zákoně č. 372

Poměrně zásadním opatřením je zavedení 1000 Kč bonusu za přijetí pacienta, kterého doveze ZZS. Přestože částka bude alokována poskytovatelům a odhaduje se, že celkově bude vyplaceno cca 900 milionů Kč, je možno očekávat, že toto opatření významně usnadní práci i pracovníkům ZZS, aby nemuseli zdlouhavě hledat poskytovatele, který se uvolí pacienta přijmout a zároveň povede k tomu, že pacient bude zůstat blíže svému bydlišti.

V českém parlamentu konečně prošla norma k odškod-

ňování po nežádoucích reakcích. Při schvalování doznal původní návrh několik změn, které však jsou ku prospěchu věci. Odškodňovat se budou pouze závažné stavy, které jsou trvalého rázu. To vzbudilo intenzivní politickou diskuzi, jestli by se nemělo odškodňovat vše. Tento přístup však rozhodně nekoresponduje s přístupem zemí, které již podobné normy aplikují v praxi. Také byla zavedena odborná komise, která bude v nejasných případech kauzalitu posuzovat. V tuto chvíli se musí přibližně do dvou týdnů připravit vlastní vyhláška, neboť zákon vstoupí v účinnost patnáctým dnem po uveřejnění ve sbírce.

R. Pymula

HUMOR LÉČÍ...

autor Lubomír Lichý
www.lichy-kresby.cz

Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové (4)

FARMACEUTICKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ

Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, foto Miroslav Beneš

V letošním roce si královéhradecká Farmaceutická fakulta připomíná významné 50. výročí svého založení.

POHLED DO HISTORIE VZDĚLÁVÁNÍ FARMACEUTŮ

Pojďme se krátce podívat do historie farmaceutického vzdělávání v období po vzniku ČSR. V roce 1920 došlo ke změně ve vzdělávání farmaceutů. Z filozofických fakult přešla výuka přírodovědeckých předmětů pro farmaceuty na přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Německé univerzity v Praze. Výuka farmakologie a farmakognózie probíhala i na lékařských fakultách, které farmaceutům vydávaly absolventské diplomy. Ke studiu se mohli hlásit uchazeči s maturitou a dvouletou praxí v lékárně. Studium bylo dvouleté, složení rigorózní zkoušky umožnilo získat titul magistra farmacie. Právní normy upravující činnost lékáren se v období první republiky sice zcela sjednotit a inovovat nepodařilo, ale počet lékáren vzrůstal.

SITUACE PO ROCE 1945

Dvouleté studium farmacie bylo obnoveno po skočení války na Univerzitě Karlově, ke studiu nastupovali i studenti, kteří ho kvůli uzavření vysokých škol nedokončili. Vzhledem k tomu, že kapacita Univerzity Kalovy k pokrytí všech žádostí nedostačovala, vyvstávala potřeba zřízení dalšího centra pro vzdělávání farmaceutů. Nakonec to bylo Brno, kde na Masarykově univerzitě bylo dne 1. prosince 1945 slavnostně zahájeno studium farmacie. Výuka probíhala

na Přírodovědecké fakultě. Na Slovensku bylo farmaceutické studium zřízeno již od roku 1939/40 na Slovenské univerzitě v Bratislavě, posléze fungovalo dokonce jako tříleté. Potřeba sjednotit farmaceutické vzdělávání byla po válce více než aktuální. V Praze a v Brně byla forma studia dvouletá, v Bratislavě tříletá. Reforma byla zahájena schválením zákona č. 190/1948 Sb., o lékárnickém studiu. Národní shromáždění tento zákon schválilo 20. července 1948. Studium bylo přičleněno k lékařským fakultám a akademický rok 1948/1949 zahájil čtyřleté studium nových farmaceutů. Můžeme ho považovat za předstupeň vedoucí ke vzniku samostatných farmaceutických fakult. Postupně tak byla realizována modernizace a reforma farmaceutického studia.

DALŠÍ VÝVOJ FARMACEUTICKÉHO STUDIA

Další změny v organizaci vysokých škol proběhly na základě vládního nařízení č. 40/1952 Sb. ze dne 19. srpna 1952. S účinností od 1. září 1952 tak byly v Československu zřízeny samostatné farmaceutické fakulty. Tímto aktem byla farmacie uznána jako samostatný obor s vlastním teoretickým základem a definovanými praktickými výstupy. Na základě zákona č. 31/1953 Sb. začal být uplatňován studijní model, jehož obsahem bylo zavedení pětiletého nediferencovaného studia farmacie na Farmaceutických fakultách Masarykovy univerzity v Brně a Univerzity Komenského v Bratislavě. Rok 1960 se ale stal rokem zrušení Farmaceutické fakulty v Brně a vznikem jediné celostátní Farmaceutické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

ZALOŽENÍ FARMACEUTICKÉ FAKULTY V HRADCI KRÁLOVÉ

Sít vysokých škol v Hradci Králové rozšířila Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy zřízená ke dni 1. září 1969. Vládní nařízení č. 100/1969 Sb. ze dne 31. července 1969 tak znamenalo nejen vznik třinácté fakulty Univerzity Karlovy, ale zároveň nastartovalo obnovení tradice studia farmacie na této univerzitě. Slavnostní otevření fakulty proběhlo 24. ledna 1970 a bylo spojeno s imatrikulací prvních 51 studentů.

Slavnostní imatrikulace na Farmaceutické fakultě, 1969, Sběrka MVČ

Výuka však byla zprvopočátku poznamenána provizoriem. Největším problémem byl nedostatek vhodných prostor pro výuku, která probíhala celkem na 16 místech Hradce Králové, mimo jiné například v budově hradecké Lékařské fakulty nebo dokonce v prostorách tehdejších Východočeských chemických závodů v Pardubicích-Semtíně. Dokládá to i vzpomínka doc. Karla Volence pro časopis Scan: (...) *V době mých studií se totiž Farmaceutická fakulta teprve stavěla, takže jsme měli výuku na LF. Takže se učilo například i v protiatomovém krytu, také nás učili někteří tamní profesori a docenti – prof. Hais, doc. Vejhora, těch jmen je spousta, profesor Půža a jeho pes Clifton, který seděl při zkoušce na gauči, to jsou nezapomenutelné zážitky.* (...) Muselo se vyučovat v tzv. blokové formě, výuka probíhala i v sobotu a neděli. V roce 1972 dostala fakulta montovanou budovu (zv. Tesko) se dvěma posluchárnami pro 70 studentů a seminární místností s 30 místy. V říjnu roku 1972 byla zkolaudována devítipodlažní budova, tzv. jižní, kde byl umístěn děkanát a katedry. V letech 1973 až 1980 probíhala stavba

V laboratoři Farmaceutické fakulty v HK, 1969, Sběrka MVČ

Lahvičky od léků a krabičky na masti (30.–40. léta 20. století, Sběrka MVČ)

severní budovy a k výuce sloužila od roku 1974 ještě druhá montovaná budova (Tesko 2). V roce 1980 bylo dokončeno i přemostění ul. Akademika Heyrovského. Ještě v roce 1969 byla zřízena Ústřední knihovna (později Středisko vědeckých informací). V témže roce začala vznikat první podoba Zahrady léčivých rostlin na pronajatém vojenském pozemku nedaleko fakulty. Od akademického roku 1977/78 bylo zavedeno tříoborové studium – všeobecná farmacie, klinická farmacie a technologická farmacie.

SITUACE PO ROCE 1989

Od roku 1989/90 bylo zavedeno pětileté studium, nediferencované s možností specializace výběrem předmětů. Od akademického roku 1994/1995 začala výuka v anglickém jazyce pro zahraniční studenty.

V roce 1994 napsal tehdejší děkan Farmaceutické fakulty Luděk Jahodář: „*Na počátku všeho byla nespokojenost českého farmaceutického terénu se stavem, který v 60. letech existoval ve farmaceutickém vysokém školství v Československu. Jediná fakulta direktivně zřízená v Bratislavě nemohla uspokojit nejen potřebu farmaceutů, ale i stavovské myšlení a soudržnost farmaceutů, které byly tradičně formovány na pražské Univerzitě Karlově a v 50. letech na Masarykově univerzitě v Brně. Léta 1967–69, která umožnila vyslovovat přání hlasitěji a konkrétněji a také vznik federativního státu, vrátila fakultu do českých zemí. Po intenzivním hledání místa jejího působení (Olomouc, Brno, Jihlava, Opava) se dostalo, díky konkrétnímu zabezpečení ze strany regionu, této cti historickému městu královen – Hradci Králové, které se tak, spolu s lékařskou fakultou, stalo druhým centrem Univerzity Karlovy. (...) V roce 1973 fakulta získala svoji první budovu, kde mohla soustředit, i když zatím provizorně, téměř celou výuku, začala budovat zahradu léčivých rostlin, knihovnu a následně další účelová zařízení fakulty. (...) Fakulta v 25. roce své existence je jedinečným dobře koncipovaným vysokoškolským pracovištěm připraveným obhájit svoji příslušnost k věhlasnému učení Karlovu v následujících evaluačních procesech, je připravena každoročně poskytnout na dvě stovky kvalitních absolventů pro lékařskou péči i další odvětví farmacie a zdravotnické služby. (...)*“ (viz Sborník 25. výročí Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, 1994, s. 7–8.)

SOUČASNOST

Významné jubileum připomíná *Sborník k 50. výročí založení Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové*, který vyšel v říjnu 2019 a který shrnuje celou „cestu“ farmaceutické výuky v Hradci Králové a je k zhlédnutí i na webových stránkách fakulty.

Farmaceutická fakulta v Hradci Králové nabízí v současné době celou řadu studijních programů. V rámci tříletého bakalářského studia je to studijní program laboratorní diagnostika ve zdravotnictví. V rámci magisterského studia probíhá pětiletý magisterský program Farmacie a dvouletý navazující program Bioanalytická laboratorní diagnostika ve zdravotnictví. Fungují studijní programy určené pro doktorské studium – Farmacie, Biochemie, Organická chemie, Bioanalytické metody. V oblasti výzkumu se FaF podílí na programu rozvoje vědní oblasti farmacie – Vývoj a studium léčiv (Progres Q42). Farmaceutická fakulta nabízí mimo jiné také možnosti pro celoživotní vzdělávání, funguje zde Univerzita třetího věku nebo zájmový specializační program Léčivé rostliny.

Fakulta má rozhodně své pevné místo mezi vysokými školami v České republice a je nedílnou součástí univerzitního vzdělávání v Hradci Králové.

*PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové*

Použitá literatura a prameny:

Hlaváčková, Ludmila; Svobodný, Petr. *Dějiny lékařství v českých zemích*. Praha: Triton, 2004.

Ambrus, Tünde. K 60. výročí vzniku samostatných farmaceutických fakult v Československu. *Praktické lékařství*, 2013, roč. 9 (1), č. 41–42.

Sborník k 25. výročí založení Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Hradec Králové: Univerzita Karlova Farmaceutická fakulta v Hradci Králové 1994.

Sborník k 50. výročí založení Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Hradec Králové: Univerzita Karlova Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, 2019.

Juranová, Iveta. Národní šampion – firma ELLA-CS a doc. Karel Volenec. *Scan*, 2015, roč. 25(4), s.17-19.

Fakultní nemocnice Hradec Králové hledá další dobrovolníky na pomoc pacientům

Nové posily do svého dobrovolnického týmu hledá Fakultní nemocnice Hradec Králové. Dobrovolníkem je člověk, který je mostem mezi světem zdravých a nemocných, svou činnost vykonává bez nároku na finanční odměnu. Dobrovolníci tráví s pacienty zpravidla 1–2 hodiny týdně. Věnují se doprovázení pacientů v areálu FN HK, četbě, herním aktivitám a v neposlední řadě samotnému sdílení.

„Především pro dlouhodobě hospitalizované pacienty jsou aktivity dobrovolníků důležitou podporou, a proto bychom uvítali, kdyby se do tohoto projektu zapojilo více zájemců, kteří chtějí pomáhat druhým,“ uvedla náměstkyně

pro ošetrovatelskou péči FN HK Mgr. Dana Vaňková. Zájemci musí splňovat věk 18 let a mít čistý trestní rejstřík. V současnosti působí v nemocnici 10 dobrovolníků, především z řad studentů a seniorů. Další zájemci v současnosti procházejí školením, které je součástí přípravy k dobrovolnické činnosti.

Dobrovolníci působí na vybraných klinikách Fakultní nemocnice Hradec Králové již od roku 2005 a za tu dobu pomáhalo pacientům nemocnice přes 220 dobrovolníků. V případě zájmu o dobrovolnictví kontaktujte Mgr. Janu Scheinerovou, koordinátorku dobrovolnictví ve FN HK, e-mail: jana.scheinerova@fnhk.cz *Bc. Jakub Sochor*

Jel jsem na Erasmus – ale proč?

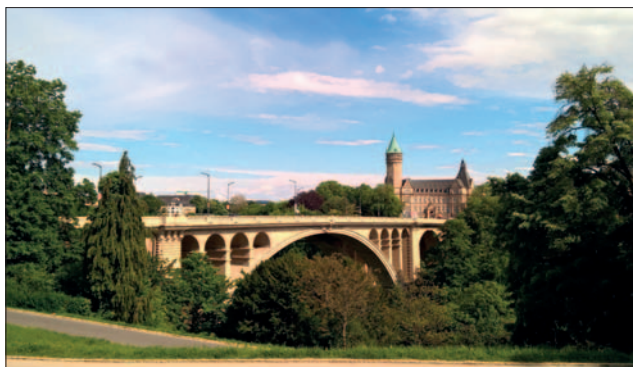

JAN TOMAN

Západ slunce z okna mého pokoje na kolejích v Homburku

Stejnou otázku jsem si položil i na začátku blogu, který jsem během svého pobytu na Erasmu začal psát. Snažím se tam skrze své zážitky (neúspěšně) najít odpověď právě na tuto základní otázku.

Nápad, že pojedu na Erasmus, se v mé hlavě zrodil náhle, jako blesk z čistého nebe. Až do třetího ročníku jsem si říkal, že nikam nepojedu, že už tak i se studiem Ph.D. zůstanu ve škole 23 let. To by mi tak scházelo, si to ještě o rok prodlužovat. Pak ale mé psychické zdraví povolilo a Erasmus se náhle jevil jako výborná příležitost. Věděl jsem, že díky Erasmu budu muset svůj pátý ročník rozkládat, tím pádem budu mít i volnější studijní program v zahraničí. Potřeboval jsem změnit prostředí a na chvíli si odpočinout, abych nevyhořel jak Národní divadlo. Náročnost studia medicíny člověka unaví fyzicky i psychicky, což většina mých kolegů řeší etanolem, či jinými substancemi na uvolnění dopaminu. Já jsem více pragmatik a preferuji kauzální a méně sebedestruktivní terapii. Chtěl jsem také konečně zažít ten pověstný studentský život, protože všichni (nemedici) v mém okolí tvrdí, jak jsou studentská léta ta nejlepší v životě. Já teda nevidím moc kladů na tom být pohřben pod mohylou z knížek, a o to více se děším toho, co přijde po studiu.

Lucemburk

Jako cílovou destinaci jsem si zvolil Německo, kde jsem měl na výběr z fakult v Berlíně, Tübingenu a Homburku. Pokud se ptáte, proč jsem v názvu Homburk omylem napsal „o“ namísto „a“, tak si kladete úplně stejnou otázku jako já, když jsem toto slovo viděl poprvé. Nemusíte však smutnit ze své nevědomosti. O existenci tohoto města netušili ani někteří současní němečtí studenti předtím, než zde začali studovat. Po zvážení všech pro a proti jsem se rozhodl pro Homburk. Na toto místo jsem měl dobré reference od kamaráda, který tu byl na Erasmu rok přede mnou. Věděl jsem tak o malé rozloze města a bezprostřední blízkosti lesa, což perfektně vyhovuje mé mizantropické povaze, která upřednostňuje chvíle strávené v přírodě před společností lidí. Hlavním rozhodujícím faktorem byla taktická poloha Homburku na mapě Evropy. Toto město je součástí malinkého spolkového státu Sársko, které leží na hranicích s Francií a Lucemburskem, a tím pádem skýtá i jedinečnou možnost poznávání i neněmeckých evropských krajín.

Počáteční měsíc zde byl jeden veliký kolotoč, ze kterého se mi točila hlava a chtělo zvracet, protože rotoval rychlostí centrifugy. Nevěděl jsem, co mám řešit dříve, a litoval jsem rozhodnutí se na tuhle ztřeštěnost vydat. Problémy mi pů-

Východ slunce na letišti Milano-Bergamo

Náměstí Jana Palacha v Lucemburku se slunečníkem v barvách české vlajky

sobil rozdílný organizační systém s hromadou byrokracie, který byl navrch dochucen tím, že vše bylo v jazyku, který ovládám jen v základech. Tuto kritickou periodu jsem však záhadným způsobem přežil a mohl jsem konečně začít vnímat věci i ve svém okolí.

Po jazykové stránce si člověk připadá spíše, že přijel na Erasmus do Švýcarska než do Německa. Stejně jako ve Švýcarsku mají studenti z jiných koutů Německa problémy místním starousedlíkům rozumět (a to si teprve představte, jak se cítí

cizinec). Místní nářečí připomíná němčinu, kterou hovoříte, když nadýcháte minimálně tři promile, a máte tak již problémy správně koordinovat pohyby čelisti s jazykem. Vzhledem ke své blízkosti k hranicím je na univerzitě i značná porce francouzských studentů, takže i francouzština je tu běžně k slyšení. Nakonec do Homburku každý rok na Erasmus přijede i velká skupina studentů z Neapole, kteří mezi sebou mluví jenom italsky. Chybí tedy jen rétorománština, Alpy a jódlování a jste v podstatě ve Švýcarsku.

Lago di Como

Ve studentském kolektivu zde panuje pohodová atmosféra a já se doposud neseťkal s nevráživostí vůči zahraničním studentům. Domnívám se, že to je asi také z části dáno tím, že na studenty zde není neustále vyvíjen tak vysoký tlak, který je nutí proměnit se buďto v prach nebo diamant. Horké chvíle si tu ale studenti zažijí také, hlavně o zkouškovém období, kdy mají všechny zkoušky ve dvou týdnech. Mně se třeba stalo, že jsem měl v jednom týdnu každý den jednu zkoušku. Moji němečtí kolegové jich ale měli někdy i dvakrát tolik. Člověku, co je k učení vytrénován v českém systému, dělá adaptace z počátku problém. Na druhou stranu, po zkouškách následoval měsíc volna, což byla perfektní motivace a vítaná odměna.

Volno se zde dá využít k cestování a poznávání nových končin. Koneckonců z tohoto důvodu jezdí na Erasmus většina lidí. Máte možnost jet na skupinový výlet, stejně tak dobře jako na spanilou sólo jízdu. Já jsem třeba ve zmíněném měsíci volna využil toho, že cestování do Lucemburska tady máte jako student zcela zdarma. To by nic neznamenalo, pokud by zde nebylo též letiště, ze kterého odlétají nízkonákladové areolinky s velice výhodnými cenami. Takhle jsem měl možnost se

Pobřežní pevnost Porto

Maják na pobřeží v Portu

Západ slunce u královského paláce v Madridu

Toledo

podívat do Madridu, Porta, Milána a Amsterodamu. Nemusíte navíc ani čekat na prázdniny, ale již o víkendech můžete vyjet do přílehlých měst jako je Frankfurt, Kolín, Heidelberg, Štrasburk či do jen dvě hodiny jízdy vlakem vzdálené Paříže.

Původně tento článek měl být čistě jen o mých zážitcích z pobytu, s čímž jsem vnitřně nesouhlasil. Ne protože bych neměl o čem psát, ba právě naopak, zážitků je tolik, že by vydaly na knihu velikosti Čiháka. Spíše jsem byl takto vystaven před dilema jako rodič, co si má vybrat, které ze svých dětí má radši. Proto, abych se vyhnul diskriminaci, zde zmíním pouze pár zajímavých kousků, a detaily nechám, aby byly dokresleny fantazií čtenáře: málem se mi omylem povedlo nakoupit kokain, protože jsem prodejci nerozuměl a jen ze slušnosti pokyvoval hlavou; málem jsem byl zamčen na hřbitově, kde bych musel přeno-

covat; byl jsem zadržen policisty za přebíhání dálnice za plného provozu; byl jsem sražen autobusem, který mi nechtěl zastavit (a i přesto mi ujel): To vše a mnohem více bez jediné kapky alkoholu v krvi.

Na Erasmu toho poznáte mnoho: nové lidi, nové chutě, nové jazyky, nová místa, ale především si přivezete s sebou domů ranec zážitků. Bez Erasmu bych teď svým kamarádům nemohl vyprávět, jak italský student ztratil rovnováhu v lanovém parku, a pak tam na překážce zmateně visel za všechny čtyři, jako lenochod s amnézií.

Abych tedy na závěr odpověděl na otázku položenou v názvu tohoto článku: „Proč jet na Erasmus?“ Protože se to vyplatí, ať už zde hledáte cokoliv. Jedná se o jedinečnou příležitost, které je vážně velká škoda nevyužít.

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Vážení čtenáři časopisu SCAN, naše 42. koncertní sezóna je nyní v plném proudu. Dovolím si proto i v tomto čísle časopisu SCAN prezentovat vybrané koncerty, které Filharmonie Hradec Králové připravila pro své posluchače ve svém sále v měsících lednu až březnu 2020.

Beethoven 250

Čtvrtek 9. 1. 2020, 19:30 hod., sál FHK, Abonentní řada BÍLÁ

Ludwig van Beethoven (1770–1827) Mše D dur pro čtyři sólové hlasy, sbor, orchestr a varhany – „Missa solemnis“

Kateřina Kněžíková soprán, **Michaela Zajmi** mezzosoprán, **Ondřej Šaling** tenor, **Gustav Beláček** bas, **Český filharmonický sbor Brno**, **Petr Fiala** – sbormistr, **Filharmonie Hradec Králové**, **Kaspar Zehnder** – dirigent

Popelka

Pátek 10. 1. 2020 19:00 hod., sál FHK, **Mimořádný koncert**

G. Rossini – Popelka (La Cenerentola), opera

Divadlo F. X. Šaldy Liberec, **Constance Larrieu** – režie, **Miriam Němcová** – dirigentka

Harfenianna

Čtvrtek 16. 1. 2020, 19:30, sál FHK, **Mimořádný koncert**

Ondřej Kukul – Concertino pro harfu a smyčce – „Harfenianna“

Ivan Zelenka – Stabat Mater

Kateřina Englichová – harfa, **Ludmila Vernerová** – soprán, **Hannah Esther Minutillo** – alt, **Ondřej Koplík** tenor

Jiří Sulženko – bas, **Pražský filharmonický sbor**, **Filharmonie Hradec Králové**, **Miriam Němcová** – dirigentka a sbormistryně

Evita

Neděle 19. 1. 2020 19:00, sál FHK, Abonentní řada ZELENÁ

Andrew Lloyd WEBBER, **Tim RICE** – **Evita**, muzikál

Životní příběh Evy Marie Duarte de Perón, druhé manželky argentinského prezidenta Juana Peróna.

V hlavní roli alternují **Michaela Gemrotová** a **Michaela Nosková**, **Jihočeské divadlo**, **Lumír Olšovský** – režie

Závěrečný koncert dirigentských kurzů

Čtvrtek 30. 1. 2020, 19:30, sál FHK, Mimořádný koncert

Richard Strauss – Suita z opery Růžový kavalír**Antonín Dvořák** – Symfonie č. 7 d moll**Filharmonie Hradec Králové, dirigují studenti Zürcher Hochschule der Künste, Prof. Johannes Schlaefli** – umělecký garant**Ústy spravedlivých – sborový koncert**

Středa 5. 2. 2020, 19:00, Sál FHK, Mimořádný koncert

Petr Eben – Řecký slovník pro sóla, ženský sbor a harfu**Carl Orff** – Sunt lacrimae rerum pro sóla a mužský sbor a cappella**Anton Bruckner** – Os justi (Ústa spravedlivého) pro smíšený sbor a cappella – **Grazyna Biernot** – soprán, **Kristýna Filová** – soprán,**Andrea Soukupová** – soprán, **Daniela Demuthová** – mezzosoprán, **Hana Dobešová** – alt, **Ludmila Kromková** – alt, **Miloslav Pelikán** –tenor, **Jakub Kettner** – baryton, **Peter Poldauf** – bas, **Bronislav Palowski** – tenor, **Jana Boušková** – harfa, **Lukáš Motka**, **Karel****Kučera**, **Břetislav Kotrba** – pozouny, **Daniela Valtová Kosinová** – varhany, **Pražský filharmonický sbor**, **Lukáš Vasilek** – dirigent**Popelka**

Neděle 9. 2. 2020, 19:00, sál FHK, Mimořádný koncert

Rossini – **Popelka (La Cenerentola)**, opera, Jedno z nejhranějších děl mistra vrcholného bel canto v oceňované inscenaci.**Divadlo F. X. Šaldy Liberec**, **Constance Larrieu** – režie, **Miriam Němcová** – dirigentka**Posvátné symfonie**

Čtvrtek 20. 2. 2020, sál FHK, Abonentní řada BÍLÁ

Giovanni Gabrieli – Sacrae symphoniae (výběr), Canzon septimi toni, Canzon duodecimi toni**Bohuslav Martinů** – Fresky Píera della Francesca pro velký orchestr**Petr Eben** – Varhanní koncert č. 1 – „Symphonia gregoriana“**Eva Bublová** – varhany, **Filharmonie Hradec Králové**, **Chuhej Iwasaki** – dirigent**Bedekr po rynku světa**

Neděle, 23. 2. 2020, 17:00, sál FHK, Abonentní řada STŘÍBRNÁ

Petr Eben – Labyrint světa a ráj srdce pro varhany a recitátora, **Marek Eben** – recitace, **Michaela Káčerková** – varhany**Warhol & Underground**

Úterý, 25. 2. 2020, 19:30, sál FHK, Abonentní řada MODRÁ

Projekt k počtě Andyho Warhola a jeho spolupráce se skupinou The Velvet Underground.

V souvislosti s koncertem bude ve výstavních prostorách FHK uvedena výstava děl Andyho Warhola.

Jitka Charvátová – sólový zpěv, **Radka Urbancová** – sbor, **Veronika Vítová** – sbor, **Filharmonie Hradec Králové**, **Vojtěch****Spurný** – dirigent**Na tý louce zelený**

Pátek, 28. 2. 2020, 19:00, sál FHK, Abonentní řada ZELENÁ

Jára BENEŠ – Na tý louce zelený, Česká lidová opereta**Moravské divadlo Olomouc**, **Dagmar Hlubková** – režie, **Petr Šumník** – dirigent**Šašek a císař**

Čtvrtek, 19. 3. 2020, 19:30, sál FHK, Abonentní řada BÍLÁ

Ludwig van Beethoven – K oslavě jmenin, předehra**Ludwig van Beethoven** – Klavírní koncert č. 5 Es dur**Felix Mendelssohn Bartholdy** – Sen noci svatojánské, předehra k Shakespearově hře**Alfred Schnittke** – (K)ein Sommernachtstraum pro velký orchestr**Richard Strauss** – Enšpíglova šibalství, symfonická báseň**Marek Kozák** – klavír, **Filharmonie Hradec Králové**, **Andreas Sebastian Weiser** – dirigent

Vstupenky na koncerty je možné zakoupit průběžně tak, jak jsou do předprodeje zařazeny. Prodej probíhá přes portál www.hkpoint.cz. Jakékoliv informace je možné také získat na níže uvedených kontaktech.

Filharmonie Hradec Králové o.p.s.

Eliščino nábřeží 777, 500 03 Hradec Králové,

tel.: 495 211 375, 495 211 491, 495 221 901

e-mail: fhk@fhk.cz, www.fhk.cz

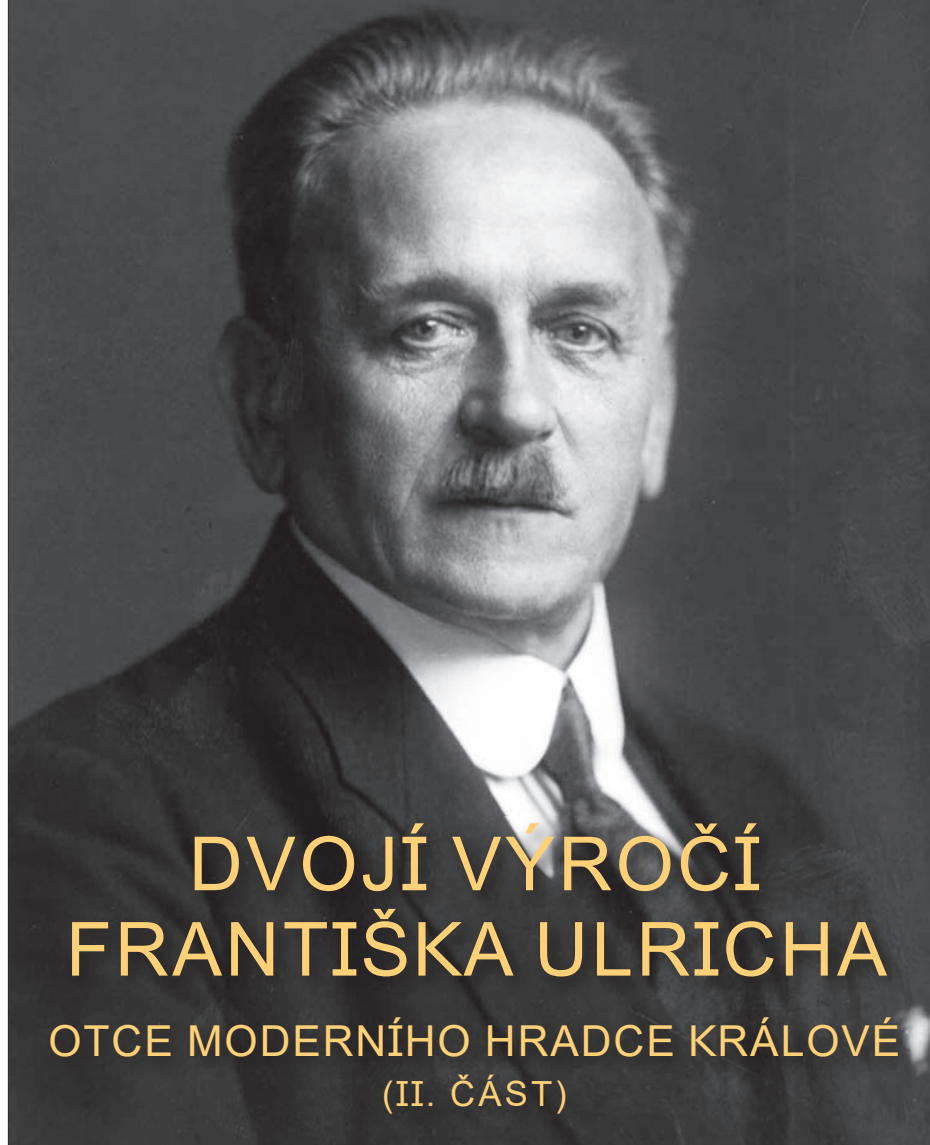
Celou programovou brožuru je možné si stáhnout na:

https://www.fhk.cz/common/cms_files/FHK_Brozura_42s_2019_2020.pdf

Mnoho krásných chvil s hudbou Vám přeje

Ing. Luboš Janhuba
předseda správní rady Filharmonie Hradec Králové

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

DVOJÍ VÝROČÍ FRANTIŠKA ULRICHA OTCE MODERNÍHO HRADCE KRÁLOVÉ (II. ČÁST)

Na přelomu 19. a 20. století se před Hradcem Králové otevírala nová, avšak nelehká éra. Náročný proces likvidace pevnostních objektů, který v souhrnu obsáhl v několika fázích léta 1884 až 1937, či příprava budoucího rozvoje města na základě řady regulačních plánů, však byly jen začátkem, jakkoliv klíčovým. Uvolněný prostor ovšem bylo třeba i reálně zastavět. Hradec Králové dodnes těží z toho, že se městské zastupitelstvo v čele s Františkem Ulrichem rozhodlo na této proměně někdejšího pevnostního města spolupracovat s předními architekty své doby (především Janem Kotěrou a Josefem Gočárem), kteří vtiskli doposud provinčnímu městu nadčasový moderní ráz. Dalším krokem byla součinnost a spolupráce s předními architekty své doby (především Janem Kotěrou a Josefem Gočárem), kteří vtiskli za Ulrichovy podpory posud provinčnímu městu nadčasový moderní ráz. Z této spolupráce povstaly např. objekty Grandhotelu, Obchodní

byl zařazen i do výboru české poezie, publikovaného v roce 1900 spolkem Máj. Tuto uměleckou činnost sice posléze převrstvila práce politická, které se František Ulrich oddal, o to spíše však ilustruje mnohvrstevnatý rozměr Ulrichovy osobnosti.

František Ulrich byl už za svého života uznávanou osobností. V roce 1921 byl za své zásluhy jmenován královéhradeckým zastupitelstvem čestným občanem města a ještě v roce 1923, kdy kandidoval naposled, byl starostou města zvolen jednomyslně. Od roku 1925 neslo Ulrichovo jméno nové královéhradecké náměstí a v roce 1933 pak byl František Ulrich jmenován čestným starostou města. Bez nadsázky otec moderního Hradce Králové zemřel 18. května 1939 v Rokycanech, místo poslední odpočinku našel v Hradci Králové ve Sboru kněze Ambrože.

*Mgr. Josef Šrámek, Ph.D.
Muzeum východních Čech v Hradci Králové*

akademie (dnes Pedagogická fakulta UHK), Ústavu hluchoněmých dětí, gymnázia (dnes Gymnázium J. K. Tyla), městského muzea (dnes Muzeum východních Čech) či Okresní nemocnice (dnes Fakultní nemocnice HK). František Ulrich myslel i na hospodářský rozvoj Hradce Králové a tím i celého širšího regionu. Usiloval o to, aby se Hradec Králové stal sídlem obchodní a živnostenské komory, v řadách odborných komisí věnoval pozornost procesu regulace řek Labe a Orlice, působil ve vedení Svazu východočeských elektráren a angažoval se také v oblasti železnice i finančnictví. V roce 1894 se také podílel na přípravě úspěšné Hospodářské, průmyslové a národopisné výstavy pro východní Čechy. František Ulrich jako starosta také podnikl první kroky ke vzniku tzv. Velkého Hradce Králové, toto Ulrichovo úsilí však za jeho života nebylo korunováno definitivním úspěchem, neboť se pro ideu nepodařilo získat všechny dosud samostatné obce.

Méně je známá literární tvář Františka Ulricha. Jak bylo v jeho generaci zvykem, umělecké literatuře se věnoval už za studií. Od 70. let 19. století publikoval časopisecky básně (např. v *Lumíru* či *Ruchu*) a roku 1878 se jako redaktor podílel na vzniku almanachu *Máj*. Ulrichovy básně vyšly v letech 1925 a 1929 tiskem ve sbírkách *Písně svatební* a *Model*. František Ulrich jako básník však

Zrušení královéhradecké pevnosti uvolnilo prostor také pro stavbu budovy městského muzea dnešního Muzea východních Čech. Sběrka MVČ HK

Výstavba velkoryse koncipovaného náměstí které dostalo jméno po starostu Ulrichovi. Sběrka MVČ HK

Ústav hluchoněmých dětí vystavěný v éře starosty Ulricha. Sběrka MVČ HK

Moderní budova Rašínova československého státního gymnasia v Hradci Králové vznikla v závěru Ulrichova starostenství. Sběrka MVČ HK

Prof. MUDr. Rudolf Malec, CSc. (1924–2019)

V letošním předvánočním období nás zastihla velmi smutná zpráva, že dne 5. 11. 2019 ve věku 95 let naše řady navždy opustil emeritní přednosta hradecké neurochirurgické kliniky pan prof. MUDr. Rudolf Malec, CSc.

Narodil se – a kromě několika válečných let – i zůstal, v období studií i své profesionální kariéry, v Hradci Králové. Středoškolská studia absolvoval na hradeckém gymnáziu a jistě byl v tomto období ovlivněn prostředím tehdejšího „salonu republiky“.

Druhá světová válka zasáhla do jeho plánů na vysokoškolská studia, a přesto rád vzpomínal na dva roky strávené v lékárně v Novém Bydžově, kde pracoval, vnímal život na malém městě a z tohoto pobytu vytěžil nejen aktivní vztah k farmakoterapii, ale i možnost publikovat své ilustrace v tištěné podobě a zabývat se ve svých kresbách i psychologií rázovitých postav městečka.

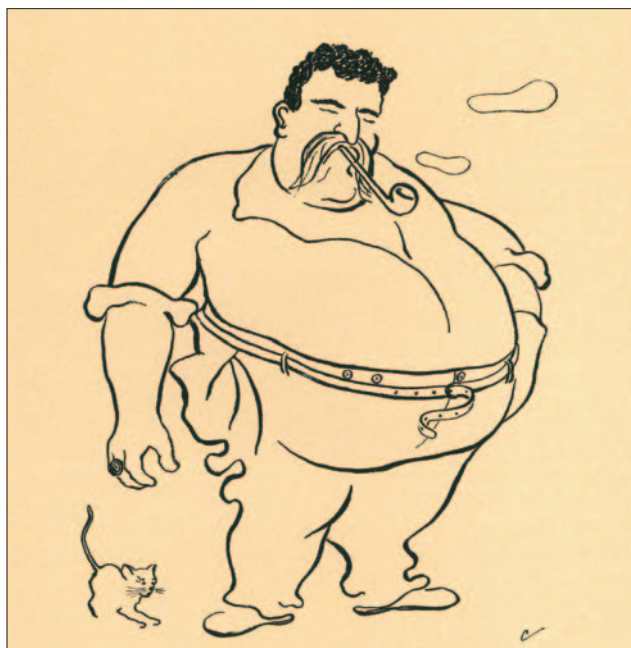
Okamžitě po skončení války patřil k prvním, kdo nastoupil studia na tehdy nově vzniklé hradecké lékařské fakultě a v květnu zde 1950 promoval. Během studií aktivně působil na anatomickém ústavu fakulty, kde je stále možné použít jím kreslené výukové tabule. Ke konci studií už projevil zájem o neurologii a neurochirurgii, kterou tehdy začal v Hradci Králové rozvíjet asistent Petr. Vypomáhal zde nejdřív jako medik a v červnu 1950 nastoupil na chirurgickou kliniku, jejíž součástí bylo neurochirurgické oddělení. Po základní vojenské službě, kterou zčásti absolvoval v blízkých Opatovicích n. Labem a během níž se mu podařilo udržet kontakt s neurochirurgií, se vrátil na tehdy nově konstituovanou neurochirurgickou kliniku. V této době již začal publikovat pravidelně práce týkající se širokého spektra neurochirurgických problémů – ale věnoval se i tehdy ojedinělé práci – sestavování scénáře na natočení filmu o ošetřování mozkových cévních výdutí, operovaných prof. Petrem. Tento film později v roce 1956 získal první cenu na festivalu odborných filmů v Benátkách a ve své době, kdy se mozkové výdutě ošetřovaly radikálně jen na několika pracovištích v Evropě, byl velmi přínosný. Kromě běžné klinické práce se pak věnoval cévní problematice a z ní vytěžil v roce 1965 svoji kandidátskou a poté v roce 1966 i habilitační práci, která se týkala vyšet-

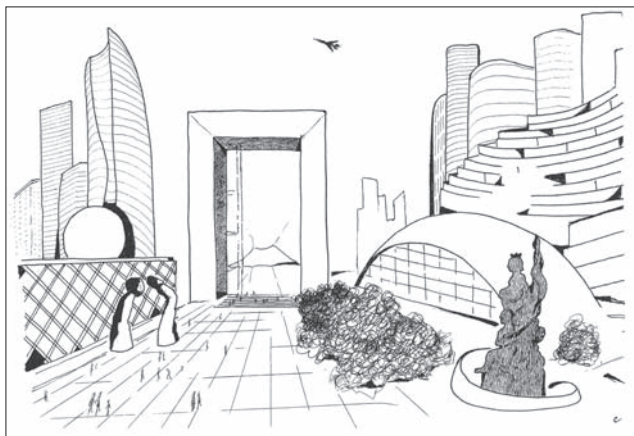

řování bočního mozkového oběhu pomocí orbitopletysmografie. Nikdy se nestal členem žádné politické strany – funkční místo docenta mu bylo přiznáno až za 15 let – v tomto období se však o to usilovněji věnuje neurochirurgické a zvláště traumatologické problematice, z níž vytěžil četné publikace a obhájil několik výzkumných úkolů. V řadě prací využil přínosu CT, které bylo v Hradci Králové časně instalováno. V roce 1986 se stal přednostou neurochirurgické kliniky po prof. Petrovi a dále rozvíjí problematiku cévní i složitých nitro-

trebních tumorů a zvláště se věnuje otázkám použití laseru v chirurgických indikacích, k čemuž měl dobrý předpoklad ve své technické zdatnosti. V roce 1993 byl jmenován profesorem. Léta 1986–1994, kdy působil jako přednosta kliniky, znamenala její další rozvoj v inovacích nejen operačních postupů, ale i v postupném zavádění nových metod v neurotraumatologii na jednotce intenzivní péče. S úspěchem krácel po úzké cestě, lemované na jedné straně nebezpečím konzervativizmu, na druhé straně hazardérstvím nebo nekritickým podléháním neseriózním módním trendům. Publikoval 135 vědeckých prací a přednesl více než 250 vědeckých sdělení – řadu z nich, na neurochirurgických kongresech po celé Evropě.

Prof. Malec významně působil po celé toto období jako pedagog, který učil mnoho generací mediků. Ti rádi vzpomínají na jeho vtipně, graficky nadstandardně vybavené přednášky. Svě zkušenosti předával také četným postgraduálním studentům a mladším kolegům. Za tuto svoji činnost byl oceněn stříbrnou a zlatou medailí Lékařské fakulty v Hradci Králové a stříbrnou medailí UK, je čestným členem České neurochirurgické společnosti, dlouhá léta byl aktivním členem TrainingCommittee Evropské asociace neurochirurgických společností. Působil také jako tajemník České neurochirurgické společnosti a po dvě období byl zvolen jejím předsedou.

Profesor Malec měl nevšední malířské nadání a tato schopnost výtvarného vidění okolního světa mu později ulehčila vnímání anatomických situací a pomohla mu v jeho schopnosti perfektně se orientovat v operačním poli. Pod vlivem

svého profesora výtvarné výchovy Karla Štěrby se začal od mládí věnovat kresbě. Později se vypracoval na skvělého portrétistu, který je schopen několika tahy charakterizovat obličej či postavu. V roce 2016 završil svoje kreslířské úsilí vydáním knihy „Lidé hradečtí“, kde poutavým způsobem zvětšil mnoho významných postav nejenom lékařského, ale i společenského a kulturního života města Hradce Králové.

V roce 2014 byl profesor Malec oceněn cenou „Primus inter pares“ cenou dr. Františka Ulricha za celoživotní významný přínos ve vědecké a pedagogické činnosti a současně za jeho výtvarné aktivity, kterými obohacuje společenský život nejen v Hradci Králové, ale i v celé České republice.

Skromnost, pracovitost, otevřenost a nevšední lidský rozměr patřily k jednoznačným charakterovým vlastnostem profesora Malce, které se trvale zapsaly v srdcích a vzpomínkách jeho kolegů a přátel.

Prof. MUDr. Svatopluk Řehák, CSc.

Emeritní přednosta Neurochirurgické kliniky FN HK a LF HK

Zemřel Míla Šupík

Miloslav Šupík se narodil v roce 1938 jako syn učitele a vychovatelky. Školu začínal v Krásném, kde jeho otec učil, a aby si lépe zvykal na školní povinnosti, nastoupil školní docházku již ve 4 letech. Po maturitě na hlineckém gymnáziu v roce 1956 studoval zdravotnickou školu v Brně. Svou zdravotnickou kariéru začal v Psychiatrické léčebně v Opavě. Zkušenosti získával také na protialkoholním oddělení opavské léčebny v Holčovicích. V roce 1961 nastoupil do Fakultní nemocnice Hradec Králové na Psychiatrickou kliniku, kde byl po dvou letech jmenován vrchním ošetřovatelem (úroveň vrchní sestry). Na Psychiatrické klinice pracoval 37 let. Výrazně se podílel na rozšíření hradecké kliniky, na zřízení léčebny pro návykové nemoci v Podlesí, která byla později přestěhována do Nechanic. Podílel se svými zkušenostmi i na projektování nové kliniky, která byla otevřena v roce 2009. Své působení v Hradci Králové přerušil pouze v letech 1979–1981, kdy jako zdravotník působil ve válečném Iráku.

O potřeby psychicky nemocných se staral i mimo Fakultní nemocnici. V 90. letech se podílel na otevření prvního Centra duševního zdraví v Hradci Králové, které jako extramurál-

ní komunitní zařízení poskytuje rehabilitaci a resocializaci duševně nemocným. Jako vrchní ošetřovatel řídil práci zdravotních sester a nižšího zdravotnického personálu kliniky a byl zodpovědný za materiální provoz kliniky. Práci s lidmi zvládal s porozuměním, s humorem a přirozenou autoritou. Často byl svými podřízenými vnímán více jako psychoterapeut než řídící pracovník. Dokázal povzbudit a rozdávat radost. Patřil mezi ty vzácné lidi, kteří pracovní tým stmelují.

Byl velkým nadšencem a milovníkem sportu, aktivním hráčem kopané. Jako erudovaný a školený masér dlouhá léta pečoval

o fotbalové týmy Transporty Chrudim. Svých schopností a zkušeností využil v 80. letech u národního týmu českých tenistů v Královském poháru.

Miloval rodinu, přírodu, svá 4 vnoučata, pro která žil. V závěru života bojoval s chronickou nemocí, které 1. 10. 2019 podlehl.

Mílo, děkujeme Ti za přátelství a péči, kterou jsi nám všem věnoval, jsme ve vzpomínkách s Tebou. Čest Tvé památce.

Mgr. Petr Šupík,

MUDr. Ivan Tůma, CSc.

Propagační reklamní plakát Lázně Poděbrady

Barevný tisk, 1910, Sběrka MVČ v Hradci Králové. Jedinečná atmosféra lázeňských středisek patřila ke společenskému fenoménu doby a to nejen Rakouska-Uherska, ale také po roce 1918 i Československé republiky. Lázně zasahovaly nejen do oblasti cestovního ruchu, ale hlavně do oblasti medicíny a byly součástí zdravotního systému. Nabídka lázeňských pobytů byla velmi bohatá. K dispozici byla řada vyhlášených míst. Vznik Československé republiky, která byla velmi bohatá na léčivá zřídla, přinesla mimo jiné modernizaci lázeňské léčby a péče o pacienta. Mnohé československé lázně se dostaly do popředí zájmu nejen občanů republiky, ale i návštěvníků z celé Evropy. K jejich propagaci sloužily mimo jiné také reklamní plakáty.

PhDr. Pavla Koritenská, MVČ v Hradci Králové

LAZNE PODĚBRADY

LAZNE: PŘIRODNÍ, UHLÍČITÉ, ELEKTRICKÉ, PARNÍ, ŽELEZITÉ, SLUNEČNÍ, ŘÍČNÍ (v LABI.)

LEČÍ SE: CHOROBY SRDEČNÍ A CÉVNÍ, DNA, RHEUMATISMUS, NEMOCI NERVOVÉ, ISCHIAS, EKZEMY, CUKROVKA, NEMOCI ŽENSKÉ.

Zrcadlení